PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 277 (12.000)

Trst, četrtek, 22. novembra 1984

22. XI. 19

Italijansko delavstvo noče več samo nositi vseh bremen

Včerajšnja splošna stavka za davčno pravičnost korak na poti obnavljanja sindikalne enotnosti

RIM — Z včerajšnjo 4-urno splošno stavko za pravičnejšo davčno politiko in proti sklepu Confindustrie o neplačevanju zapadlih decimalk draginjske doklade je italijanski delavski razred vsaj delno obnovil nekdanjo akcijsko enotnost. Na vseh shodih od Sicilije do Furlanije - Julijske krajine so vsi govorniki, ne glede na ideološko pripadnost, poudarjali predvsem potrebo in nujo po enotnosti.

»Sami nismo svobodnejši, smo samo šibkejši,« je poudaril generalni tajnik CGIL Luciano Lama v Genovi. Podobne misli so izrazili tudi drugi sindikalni voditelji, ki so obenem zahtevali premostitev še obstoječih razhajanj in plodno razpravo o vprašanjih, ki razdvajajo sindikalno enotnost. V tem skupnem jeziku so le incidenti med govorom generalnega tajnika UIL Benvenuta v Milanu dokazovali, da delavci niso še pozabili na žrtve, ki jim je naložil na rame sporazum o ceni dela. Benvenutu so preprečili, da bi dokončal svoj govor. Tako ravnanje so takoj obsodili vsi sindikalni voditelji kot neumestno, sektaško in delavskemu razredu škodljivo dejanje.

Navsezadnje je bila včerajšnja stavka v podporo prav tistega dela sporazuma o ceni dela, ki se nanaša na vladne obljube o pravičnejši davčni politiki, in ki predvideva plačevanje tudi zapadlih decimalk draginjske doklade. Seveda stavka ni hotela biti v podporo sedanji vladi, le poziv, naj uresniči sprejete obveznosti in naj brez izvotlenja izpelje Visentinijev davčni paket. Franco Marini je za CISL v Rimu poudaril, da mora vlada najprej doseči plačevanje davkov in šele nato poseči po klestenju socialnih storitev. Carnitijev namestnik je tudi poudaril, da delavstvo ne išče družbenega spopada, a se zavzema za uresničitev ustavnega načela, ki je podlaga vsem zahodnim demokracijam, in sicer »enakost vseh državljanov pred davčno upravo«.

Kričeče nasprotje med zneski, ki jih državi plačajo odvisni delavci in zneski, ki jih plačujejo trgovci in razni svobodni poklici, je bilo prisotno na vseh shodih širom po Italiji.

Delavstvo torej mukoma gradi svojo novo enotnost. Včerajšnje splošne stavke se je po prvih podatkih udeležilo od 60 do 80 odstotkov zaposlenih. V političnih vrstah pa še vedno vlada splošno sumičenje in medsebojno obtoževanje. Celo med samimi delodajalci ni enotnosti. Saj bo javna uprava plačala z decimalkami zapadlo točko draginjske doklade, posnemali pa jo bodo še Confcomercio, Confapi (mala industria), Intersind (javna podjetja), Confesercenti in drugi, tako da je Confindustria vedno bolj osamljena.

Množičen odziv na stavko tudi v tržaški pokrajini

V Gorici stavka že v torek

GORICA — V goriški pokrajini je bila splošna stavka že v torek dopoldne. Včeraj je bil namreč v Tržiču in nekaterih drugih večjih krajih na tem območju napol praznični dan zaradi praznovanja patronov in so zato protestno stavko anticipirali za en dan. Na sindikalnem shodu, ki je bil na glavnem trgu v Tržiču, je govoril član vsedržavnega vodstva sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL Silvano Veronese. Stavki so se pridružili tudi dijaki iz skoraj vseh višjih srednjih šol, stavka pa je uspela predvsem v industrijskem sektorju.

TRST — »Plačajmo vsi, da bomo plačali manj!« Pod tem geslom je bila včeraj tudi na Tržaškem štiriurna splošna stavka, s katero so sindikati CGIL, CISL in UIL enotno zahtevali pravično davčno politiko in učinkovito ukrepanje proti davčnim utajevalcem, pritisnili na vlado, naj spoštuje sprejete obveznosti, in odločno odgovorili na izsiljevanje Confindustrie, ki noče izplačati druge točke draginjske doklade.

Protestna pobuda sindikalne zveze je naletela na množičen in prizadet odziv. V industrijskih podjetjih so ostali križem rok prve štiri ure, v pristanišču zadnje tri ure vsake izmene, v trgovstvu prve štiri ure posamezne izmene, vlaki so bili ustavljeni od 8. do 12. ure, avtobusi so mirovali od 9. do 12. ure.

Ob pol enajstih je bilo na Goldonijevem trgu protestno zborovanje, ki se ga je udeležilo na tisoče delavcev, uradnikov, upokojencev in brezposelnih mladincev.

Množici, iznad katere so se dvigali rdeči in beli transparenti tovarniških svetov in sindikalnih predstavništev raznih ustanov, ki so bili v lepem številu tudi dvojezični, je prvi spregovoril — najprej italijansko, nato še slovensko — Igor Castellani v imenu pokrajinskega vodstva CGIL. »Vsem mora biti jasno«, je dejal med drugim, »da ta stavka ni naperjena proti trgovcem, a tudi ni v podporo Visentiniju.

NADALJEVANJE NA 4. STRANI

51. zasedanje mešanih italijansko-jugoslovanskih zbornic v Poreču

Letošnji uspehi spodbuda k uresničevanju novih možnosti gospodarskega sodelovanja

VLASTA BERNARD

POREČ — Izredno ugodno gibanje blagovne menjave med Italijo in Jugoslavijo v prvih devetih mesecih letos, v kateri sta se uvoz in izvoz skoraj povsem pokrila ob nenehni rasti, je nedvomno najpomembnejša pozitivna ugotovitev vseh govornikov, ki so posegli na včerajšnjem uvodnem, plenarnem delu 51. zasedanja mešanih trgovinskih zbornic Italjug iz Milana in Jugital iz Beograda, v poreškem hotelu Pical.

To pa seveda ne pomeni, da na dnevnem redu zasedanja tega mešanega telesa, ki že skoraj tri desetletja spremlja, spodbuja in skrbi za čim uspešnejši potek gospodarskega sodelovanja med jadranskima sosedama, ni vrste odprtih vprašanj, na katerih rešitev gospodarska gibanja ne morejo dolgo čakati. Če obe državi doživljata težavne trenutke neprizanesljivega boja z gospodarskim zastojem, je ta toliko težji za Jugoslavijo in prav od rezultatov njenih stabilizacijskih prizadevanj bo v največji meri odvisno tudi sodelovanje z Italijo, enim njenih najpomembnejših gospodarskih partnerjev, ne le v prihodnjem letu, temveč v vsem srednjeročnem obdobju. Načrt o podvojitvi medsebojne gospodarske izmenjave do leta 1990 pomeni, da mora biti sodelovanje že danes zastavljeno na nov način; ni dovolj ugotovitev, da gola blagovna izmenjava ne more zapolniti številnih potencialnih možnosti sodelovanja v višjih oblikah in po novih tehnoloških poteh. Če je gospodarstvo obeh strani o tem že dolgo prepričano, so povsem utemeljena na včerajšnjem zasedanju soglasno izražena pričakovanja, da bosta tudi državni upravi znali tenkočutneje prisluhniti samostojnim gibanjem gospodarskih tokov.

Številni govorniki so se ustavili pri področju, kjer administrativna togost še zlasti ovira gospodarsko sodelovanje preko meje. Gre za maloobmejno blagovno izmenjavo po tržaškem in goriškem avtonomnem računu, o katerem bodo danes v Poreču razpravljali v posebni delovni komisiji. Sekcija za razvoj gospodarskega sodelovanja z Italijo pri Gospodarski zbornici SFRJ je pripravila osnutek predloga, kako naj bi temu dragocenemu instrumentu italijansko - jugoslovanskega gospodarskega sodelovanja ohranili polno vlogo in ga na pravičen način zastavili tako v prid obmejnega prebivalstva, za katero je bil ustvarjen, kot v korist obeh državnih skupnosti.

Parlamentarna razprava o aferi Andreotti-Giudice

RIM — Giulio Andreotti, zunanji minister in eden najvidnejših veljakov KD, se bo po vsej verjetnosti kar sam zagovarjal pred obtožbami osebnih interesov pri imenovanju za vrhovnega poveljnika finančne straže gen. Giudiceja, ki je obtožen v procesu o petrolejskem škandalu. To bo storil na koncu razprave, ki so jo začeli včeraj na Montecitoriu skupaj poslanci in senatorji o izsledkih preiskovalne parlamentarne komisije, ki se bo končala z glasovanjem po vsem videzu jutri zvečer.

Najprej bodo z navadno večino odločali o zahtevi KPI po dodatni preiskavi, nato pa z absolutno večino o predlogu MSI in skrajne levice (kateremu bi se pridružila tudi KPI, če bi propadla prva zahteva) o sojenju Andreottija (in bivšega ministra Tanassija) pred ustavnim sodiščem. Če bi oba predloga propadla, bi vso zadevo arhivirali, kar je najbolj verjetno

Drevi gostovanje mariborske Drame

TRST — Drevi se bo v tržaškem Kulturnem domu začelo gostovanje Drame SNG iz Maribora, ki bo v okviru abonmajske sezone Slovenskega stalnega gledališča predstavila Jančarjevega »Disidenta Arnoža in njegove«.

Drama štajerskega pisatelja je doslej vzbudila v slovenskem in jugoslovanskem prostoru veliko zanimanja, ki je vsekakor upravičeno, če pomislimo na žgočo in sodobno problematiko, ki jo obravnava. Posebej hvalevredna pa bo tudi primerjava s postavitvijo ljubljanske Drame.

Z drevišnjo uprizoritvijo je povezano tudi srečanje z Dragom Jančarjem, ki bo ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma. Pisateljevo ustvarjalnost in njegova zadnja dela bosta predstavila kritik Andrej Inkret in predsednik Društva slovenskih pisateljev Tone Partljič.

NA 9. STRANI

Na seji pristojne komisije pri predsedstvu RK SZDL Slovenije

SKRB MATICE ZA SLOVENSKO ŠOLSTVO V ZAMEJSTVU

BORIS LENIČ

LJUBLJANA — Vzgoja in izobraževanje v slovenskem jeziku sta izredno pomembna dejavnika za ohranjanje in razvoj slovenske narodnostne skupnosti, zato sta tudi nenehen trn v peti vseh nacionalističnih sil večinskega naroda. Zaradi številnih problemov, ki jih doživljajo zamejske šole pri pouku slovenščine, je skrb matičnega naroda za to področje še toliko pomembnejša.

Prav to se je potrdilo tudi na včerajšnji seji komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri predsedstvu republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ko so izredno kritično, tudi z zaskrbljenostjo, a vendar mobilizacijsko naravnano razpravljali o problematiki izobraževanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Ko so govorili o šolstvu za Slovence v Italiji, so menili, da je bilo v zadnjem času precej storjenega v razvoju strokovnega šolstva, kar je še toliko pomembnejše zato, ker se je veliko slovenskih otrok narodnostno izgubilo, ker niso mogli pridobiti ustreznega poklica v slovenski šoli. Prav tako so razgalili številne probleme, ki zavirajo šolstvo za slovensko narodnostno skupnost, kot so: pomanjkanje didaktičnih ravnateljev (še posebej v tržaški pokrajini), zelo skromna izobrazba učiteljev osnovnih šol. Poseben problem je v tem, da Italija ne pozna šol s prilagojenim programom za prizadete otroke, zaskrbljenost zbuja pomanjkanje ustreznih učbenikov in ne nazadnje tudi neustrezni šolski prostori ali pa zapadanje najemnih pogodb za srednje šole na Goriškem. V prizadevanjih za globalno zaščito je osnovno vprašanje šole s slovenskim učnim jezikom, kako doseči čim večjo avtonomijo, torej širšo možnost za to, da narodnostna skupnost sama razvija svoje šolstvo, da se torej preobrazi v slovensko šolo.

Na Koroškem se že nekaj časa bije ogorčen boj za dvojezično šolstvo in s tem za ohranjanje samobitnosti slovenske narodnostne skupnosti. Priznati je treba, da so se slovenske organizacije na to dobro pripravile, v akcijo so pritegnili številne zavedne učitelje, pripravile javne manifestacije, strokovne posvete, mobilizirale velik del demokratične avstrijske in evropske javnosti. Kljub nenehnim pritiskom in težnjam po asimilaciji, pa je dvojezični pouk na Koroškem v zadnjih letih postal kakovostnejši, zanimanje za pouk slovenščine pa tudi narašča. Zanimivo je, da je celo med nemško govorečimi Korošci v zadnjem času vedno več tistih, ki dopuščajo, da njihovi otroci sodelujejo pri pouku slovenščine.

Na Madžarskem je pouk v slovenskem jeziku skop in okrnjen in nasploh je problematika precej zapletena. Vendar je v zadnjem času opaziti postopno odtalitev in pozitivne premike, kar daje vsaj majhno upanje, da bodo porabski Slovenci vendarle dobili večje možnosti za učenje v materinščini.

Sicer pa je pri razreševanju številnih problemov zamejskega šolstva pomoč matičnega naroda nenadomestljiva, predvsem pa terja veliko sprotnih dogovarjanj, medsebojnih dialogov, pristnejše sodelovanje in predvsem odprte meje.

Odjuga SZ-ZDA o oborožitvi

WASHINGTON — Po enoletni zamrznitvi vse kaže, da se nekaj odtaja v odnosih med svetovnima velesilama SZ in ZDA. Iz virov ameriškega zunanjega ministrstva se je namreč včeraj izvedelo, da je Kremelj sporočil po diplomatski poti, da je pripravljen obnoviti dialog o razoroževanju in predlaga, naj bi se v ta namen sestala oba ministra za zunanje zadeve, Gromiko in Shultz.

Vzdušje je po vsem videzu postalo ugodnejše, saj je po eni strani Reagan po ponovni izvolitvi večkrat poudaril, da je prvi smoter zunanje politike ZDA izboljšanje odnosov s SZ in omejitev oboroževanja, po drugi strani pa je tudi Černenko izrazil pripravljenost začeti splošna pogajanja o vseh vrstah oborožitve, brez vnaprejšnjih pogojev, čeprav SZ zanima predvsem preprečitev oboroževalnega tekmovanja v vesolju. Shultz bo moral srečati Gromika januarja ali februarja v Moskvi, ni pa izključeno, da bi se mogla sestati tudi prej v kaki evropski »nevtralni« prestolnici.

Le nekaj ur pred odhodom zunanjega ministra v Varšavo

Nenaden preklic Genscherjevega obiska Skaljeni zahodnonemško-poljski odnosi

VARŠAVA — Le nekaj ur pred včerajšnjim napovedanim prihodom zahodnonemškega zunanjega ministra Hansa Dietricha Genscherja v Varšavo je bonska vlada povsem nepričakovano preklicala uradni obisk. Varšava se je znašla v popolni zagati, saj je še predsinočnjim glasnik poljske vlade Jerzy Urban dal na tiskovni konferenci podroben opis tridnevnega Genscherjevega obiska na Poljskem. Oblastem je še uspelo preprečiti, da niso včerajšnji poljski časopisi izšli z vestjo o začetku obiska, ni pa jim uspelo preprečiti mučnega občutka in ugibanj o vzrokih takega nenadnega preokreta bonske vlade.

Vzroki takega sklepa, ki ima vse značilnosti diplomatskega incidenta, pa niso tako enostavni, kot to skuša sedaj pojasniti Varšava s trditvami, da se je Genscher uklonil nemškemu revanšizmu. Hočeš nočeš je režim generala Jaruzelskega dobil klofuto, ki jo bo le s težavo skril pred svojim prebivalstvom. V ZRN pa so sedaj na delu sile, ki bodo že poskrbele, da bo ta klofuta čimbolj boleča. Tudi včerajšnje Kohlove izjave na Dunaju niso razblinile ugibanj. Vzroki bonskega sklepa so precej globlji in delno presegajo poljsko - nemške odnose. V ZRN še vedno niso preboleli udarca ob preklicu Honeckerjevega obiska, ki je dodobra ohladil mednemške odnose. Posredno so torej vrnili Moskvi milo za drago, saj ni nobena skrivnost, da je prav Moskva preprečila voditelju NDR Honeckerju, da bi obiskal »svoje brate«. Poljska in SZ pa sta navsezadnje potrebovali tak obisk, ki bi Jaruzelskemu vrnil nekaj ugleda na mednarodnem prizorišču. Varšava pa se je morala vseeno pridružiti zboru napadov vzhodnega bloga na nemško »revanšistično politiko«.

Celo na predsinočnji tiskovni konferenci je Urban omenil »lažne trditve o obstoju enomilijonske nemške manjšine na Poljskem«. Varšava se ni torej potrudila, da bi vsaj nekaj dni pred prihodom zahodnonemškega gosta omilila napade proti ZRN. Bonn je seveda tako stanje izrabil, saj je bil že deležen kritik in bržkone tudi pritiskov zaradi dogajanj na Poljskem v zvezi z umorom Popieluszka. Poljske oblasti so navsezadnje Genscherju odsvetovale, da bi položil cvetje na grob ubitega kaplana Solidarnosti. Še vedno pa ni jasno, zakaj se je Bonn odločil za tak korak le nekaj ur pred začetkom obiska.

Kohlova izjava na Dunaju

DUNAJ — Zahodnonemški kancler Kohl je med svojim obiskom v Avstriji na včerajšnji tiskovni konferenci še največ časa posvetil iznenada odpovedanemu obisku svojega zunanjega ministra Genscherja na Poljskem. Tak razvoj dogodkov je Kohl obžaloval, ker da so temu že davno napovedanemu obisku pripisovali v ZRN velik pomen.

S tem v zvezi je navedel dva vzroka, zaradi katerih so bili primorani odpovedati obisk. »V bilateralnih pogovorih je treba ustvariti ozračje zaupanja, kar pa predvsem pomeni, da se gost spoštuje,« je dejal Kohl in navedel primer zahodnonemškega novinarja, ki mu poljske oblasti niso dovolile vstopa. Kot drugo pa je dejal, da so Genscherju zavrnili željo, da bi položil venec na grob padlih nemških vojakov. Ob tem je Kohl navedel, da so mu ob njegovem obisku v Moskvi Sovjeti to dovolili, saj je to izraz spoštovanja in pietete do mrtvih.

Jutri začetek dvodnevnega mednarodnega srečanja v Vidmu

Turizem in trgovina v obmejnih mestih

VIDEM — »Turizem in trgovina v obmejnih mestih«: to je glavna tema mednarodnega srečanja, ki bo v Furlaniji 23. in 24. novembra t.l.

Srečanje prirejata videmska Trgovinska zbornica in turistična ustanova s sodelovanjem videmskega Avtomobilskega kluba, Združenja trgovcev in Zveze trgovcev. Pomen in vsebino tega srečanja sta obrazložila na včerajšnji tiskovni konferenci v Vidmu predsednik tamkajšnje Trgovinske zbornice Gianni Bravo in predsednik turistične ustanove inž. Gaetano Cola.

Katere so motivacije tega srečanja? Obmejna mesta, na obeh straneh Alp, so bila do pred nedavnim sinonim mest, kjer je cvetela trgovina, ki so jo podpirali bodisi maloobmejni turisti, stalni vsakodnevni nakupovalci, bodisi tisti turisti, ki so potovali v smeri mednarodno znanih turističnih krajev. Danes velja to v manjši meri, kajti razvoj motorizacije in novih, velikih, mednarodnih prometnih poti (predvsem avtocest) je oddaljil od obmejnih predelov in glavnih mest množico turistov, ki jih sedaj privlačujejo bolj oddaljeni kraji.

Prav z namenom poglobitve analize tega stanja in v iskanju skupne rešitve za poživitev obmejnega turizma, se bo jutri, v petek, 23. novembra, pričelo v Vili Manin v Passarianu omenjeno srečanje, ki se bo zaključilo naslednji dan v videmskem kongresnem centru v Palači Kechler.

Predvideni so trije uvodni referati o treh različnih pogledih problema, ki bodo izhodišče za tri delovne skupine. Prvo predavanje, na temo »Mednarodna ekonomska politika v turistično - trgovinskih odnosih z obmejnimi državami, ki so ali niso člani EGS«, bo podal Elio Geppi, glavni tajnik deželnega združenja za trgovino in turizem Furlanije - Julijske krajine.

»Vpliv velikih prometnih poti in novih prometnih sredstev za turizem in trgovino v obmejnih mestih« bo tema predavanja namestnika glavnega urednika »Personal Time«, novinarja Franca Perfettija, ki je specializiran v turističnem sektorju. Ermano Füstos, predsednik letoviščarske ustanove iz Bocna in vsedržavni predsednik ASATUR, to je državnega združenja letoviščarskih in turističnih ustanov, bo predaval o »odnosih med turistično ponudbo in trgovsko pobudo v obmejnih mestih«.

Predvidena je udeležba javnih in zasebnih delavcev s področja trgovine, turizma in prevoznih sredstev dežel Alpskega področja (Ligurije, Piemonta, Lombardije, Tridentinske Južne Tirolske, Benečije in seveda Furlanije - Julijske krajine) in odgovarjajočih predstavnikov iz inozemstva.

Iz Slovenije pride precej številno zastopstvo, ki mu bo načeloval direktor Centra za razvoj turizma Slovenije Leopold Perc. Koroško delegacijo bo vodil Michael Oberegger, zastopnik avstrijske turistične zveze v Italiji. Svojo udeležbo so napovedale tudi Francija, Švica, Zahodna Nemčija in Nizozemska.

MARKO WALTRITSCH

Jugoslavija za mir v Srednji Ameriki

BEOGRAD — Na včerajšnji seji komisije CK ZKJ za mednarodno sodelovanje so razpravljali o stanju v Srednji Ameriki in boju narodnoosvobodilnih gibanj na tem območju. Na seji, ki jo je vodil Mitja Ribičič, so poudarili nujnost, da se v gibanju neuvrščenih Jugoslavija še naprej zavzema za to, da področje Srednje Amerike ne bi postalo eno od najbolj eksplozivnih žarišč krize v svetu. Izrazili so tudi podporo boju nikaragovskega naroda za samostojen razvoj in neuvrščeno politiko — brez tujega vmešavanja. (dd)

Srečanje Gadafi-Mintoff

Čeprav odnosi med Libijo in malo otoško državo niso vedno ravno najboljši, je predsednik malteške vlade Dom Mintoff zelo prisrčno objel Gadafija, ki je prišel na tridnevni uradni obisk na Malto (Telefoto AP)

Politično nasilje v Španiji ne pozna premirja

Krvava atentata v Bilbau in Madridu

MADRID — V Španiji je politično nasilje spet dalo duška svoji ihti. Predvčerajšnjim sta v Bilbau dva oborožena neznanca vdrla v ambulanto pediatra Santiaga Brouarda, enega najvidnejših voditeljev baskovske politične skupine »Herri Batasuna« (Ljudska enotnost) ter vanj oddali nekaj smrtnih strelov. Brouard je izdihnil na kraju atentata. Vest o tem zločinu je brž odjeknila v krajevnih in vsedržavnih političnih krogih ter vzbudila splošno ogorčenje. Jon Idigras, član vodstva »Ljudske enotnosti« je nemudoma pozval njene pripadnike, naj ne nasedajo provokaciji, vendar zaman: policija, ki je že stopila na sled morilcem, je predsinočnjim morala s silo nastopiti proti razjarjenim demonstrantom, ki so po mestnih ulicah hrupno zahtevali izsleditev krivcev in pravično kazen. Herri Batasuna velja za skrajno nacionalistično politično formacijo, ki jo z baskovsko organizacijo ETA družijo nekatera skupna stališča. Čeprav še ni bila priznana za politično stranko, se na volitvah predstavlja kot koalicija več manjših strank.

Streli atentatorjev so se včeraj razlegli tudi po madridskih ulicah. Najeti morilci so to pot streljali na rezervnega generala Luisa Rosè Pereza. V mestnem središču sta se njegovemu vozilu, ujetemu v mestni vrvež, približala dva moška ter izstrelila nekaj nabojev v notranjost avtomobila. Atentatorja sta nato pobegnila z avtomobilom, ki je nanju čakal v bližini. General Luis Rosè Perez je bil v napadu le laže ranjen, huje pa jo je skupil neki vojak iz njegovega spremstva. Oba ranjenca so sprejeli v vojaško bolnišnico.

Preiskovalci so bili sprva mnenja, da je madridski atentat pripravila teroristična organizacija GRAPO, kot se s kratico nazivajo »Revolucionarne antifašistične skupine 1. oktober«. Po izstreljenih tulcih vrste »parabellum«, ki so jih našli na kraju streljanja, pa sedaj sklepajo, da gre morda za pripadnike baskovske separatistične organizacije ETA, ki uporabljajo tako orožje. Preiskovalci so pri tem mnenja, da nedavna atentata nimata skupnega ozadja.

Pogovori SFRJ-MDS

BEOGRAD — V Beogradu potekajo pogovori jugoslovanske delegacije z misijo Mednarodnega denarnega sklada v okviru rednih letnih konzultacij, ki so predvidene s statutom Sklada. Začeli so se tudi pogovori o možnostih sodelovanja Jugoslavije in Sklada v zvezi z jugoslovanskimi predlogi glede večletnega refinanciranja jugoslovanskih obveznosti do tujine. (dd)

Za sodnike velja telefonsko prisluškovanje

TURIN — Telefonsko prisluškovanje, skupno kakšnih 500 ur, bodo uporabili za dokazno gradivo v sodnem postopku proti 19 osumljenim javnim upraviteljem, zastopnikom strank in zasebnim podjetnikom občine Turin in dežele Piemont, znanem pod vzdevkom »škandal podkupnin«.

Tako je odločilo sodišče pod predsedstvom sodnika Giancarla Capirossija na koncu osem ur trajajočega posveta. Za njihovo neuporabljivost pa so se izrekli branilci na samem začetku procesa. Zavrnil jih je državni pravdnik Giorgio Vitari, ki je poudaril, da so prisluškovali tajno, ker je samo takšen pristop lahko zagotovil uspešno delo. Očitno je imel prav, kajti poprejšnje slabe izkušnje sodstva so dobra šola.

Sodnik Falcone zaslišuje pobegle mafijce v Braziliji

BRASILIA — »S čem boste nagradili Tommasa Buscetto za njegove izpovedi, gospod sodnik,« je med poletom preiskovalnega sodnika Giovannija Falconeja v Južno Ameriko vprašal italijanski časnikar. »Z ničimer, ker ni nič zahteval in se je izpovedal prostovoljno,« je odgovoril Falcone.

Falcone je odletel v Brazilijo, da bi poglobil preiskavo o mafijcih, ki so v tej državi našli pravi raj za svoje kriminalno delovanje. V intervjuju za neki časnik je Falcone, bojeviti palermski sodnik, ki je mafiji doslej najbolj prišel do živega, izjavil, da bo mogoče ta pojav zatreti pred letom 2000, če bodo nadaljevali po tej poti in dobili za svoje delo politično podporo. »Mafija je sicer res občutila udarec, ni pa zaradi tega izgubila glave, kar dokazujejo umori svojcev skesancev,« je pristavil.

Na fronti proti mafiji je tudi včeraj izstopalo ime skesanca Tommasa Buscette. Brazilija je »don Masina« izročila Italiji, sedaj pa se pogovarjajo, da bi ga »posodili« ZDA. Brazilija bi ga na podlagi pogodbe o izročanju lahko že poslala v ZDA, tega pa ni storila, ker so bile italijanske zahteve po Buscetti močnejše.

Medtem italijanski sodniki nadaljujejo zasliševanja mafijcev v Braziliji. V ponedeljek so izprašali 30-letnega Sansoneja, ki ga ocenjujejo kot pomembnega človeka. Zaposlen je bil v podjetju Major Kay v kraju Belo Horizonte, katerega cilj je bil »oprati« denar, zaslužen s kriminalno dejavnostjo.

JUGOSLOVENSKA IZVOZNA I KREDITNA BANKA
JIK BANKA
BEOGRAD

SPOROČA NOV NASLOV:
Ulica Carducci 20 — II. nadstr. — stopnišče A
TRST

21. in 22. novembra 1984 v Poreču

51. zasedanje mešanih zbornic Italjug in Jugital

Poseg MARINA KOŠUTE predsednika zunanjetrgovinske sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja:

Ko ob letnem srečanju italijansko-jugoslovanskih gospodarstvenikov polagamo obračune opravljenega dela, se gospodarstveniki — člani Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Furlanije - Julijske krajine pridružujemo oceni, da so bili v zadnjem letu doseženi pozitivni in spodbudni rezultati v gospodarskem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo.

Povečanje medsebojne blagovne menjave v tekočem letu na okrog 2 milijarde dolarjev ter po dolgih letih doseženo ravnovesje blagovne menjave predstavljata dva solidna elementa, ki obe strani lahko navdajata z zadovoljstvom nad opravljenim delom in doseženimi rezultati. Pri tem moramo ugotoviti, da so taki rezultati bili doseženi ob razmeroma velikih spremembah, ki so karakterizirale zadnje obdobje.

Zelo pomembno vlogo ima v tem dogajanju obmejna blagovna menjava po tržaškem in goriškem sporazumu, ki že tradicionalno predstavlja pomemben in kvaliteten dejavnik v gospodarskem sodelovanju med obema državama.

S tem v zvezi menimo, da bi se na tem srečanju moralo utrditi prepričanje, naj bi se obmejno gospodarsko sodelovanje v bodoče razvijalo brez obstoječih omejitev in administrativnih posegov, ob večjem upoštevanju dejanskih gospodarskih interesov ob meji in širših potreb obeh tržišč.

V zadnjih dneh z zadovoljstvom beležimo izjave visokih jugoslovanskih političnih osebnosti o možnosti postopnega odpravljanja omejitev osebnega prometa. Tako pričakujemo tudi, da se bo obmejna blagovna menjava prihodnje urejevala bolj racionalno in dolgoročno, v skladu z obojestransko sprejetimi dogovori.

Stabilnost in kontinuiteta norm poslovanja je namreč osnovni predpogoj, ki nam bo gospodarstvenikom iz obmejnih področij Furlanije - Julijske krajine spodbuda, da se bomo hitreje in aktivneje vključevali v višje oblike gospodarskega sodelovanja. Dolgoročni kooperacijski odnosi na področju proizvodno-tehničnega značaja, prenosa tehnologije in inovacij bodo tako lahko postali, poleg že utečene blagovne menjave, novi nosilci skupnega gospodarskega razvoja.

Menimo, da je na našem srečanju umestna tudi pozitivna ugotovitev, da so pred letom dni obravnavani tehnično operativni problemi — izdaja mednarodnih dovolilnic za cestni tovorni promet, nerazpoložljivost tovornih vagonov na jugoslovanski strani in zastoji na italijanskih carinskih mejnih prehodih — bili uspešno rešeni, kar tudi prispeva k bolj hitremu prometu blaga.

Očitno je, da na osnovi skupnih gospodarskih prizadevanj in programov, ki jih tu usklajujemo, dajemo gospodarstveniki obeh držav svoj odločujoči prispevek k vse večjemu in splošnemu sodelovanju obeh jadranskih sosed. S takim sodelovanjem želimo slovenski gospodarstveniki, člani Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Furlanije - Julijske krajine, tudi v prihodnje vsestransko prispevati k utrjevanju prijateljstva, omikanega sožitja in miru na naši skupni meji.

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 - TRST
Ul. del Lavatolo 4
Tel.: (040) 65134/5
Tx: 461012
KEMIJA
FARMACEVTIKA

C.G.R.
Splošna trgovina in zastopstva
D. z O. Z. - Uvoz - Izvoz
TRST - Ul. Geppa 9 - P.P. 185
Telefon 61579 - 69316 - 69558 — Telex 460559
Filiala: GORICA - Trg Martiri per la libertà d'Italia 5

FRIUL EXPORT s.r.l.
IMPORT-EXPORT-RAPPRESENTANZE
UVOZ - IZVOZ
VIDEM - TRST
Sedež 33100 Videm - Ul. Adige 27/7 - tel.: (0432) 282967
Podružnica 34135 Trst - Scala Belvedere 1
Tel.: (040) 43713/4 - Telex: 460319 - FRIEX

UVOZ - IZVOZ - PREDSTAVNIŠTVA
adriaimpex d. d.
poslujemo po avtonomnem in generalnem računu
TRST — Ulica Geppa 9/III
Telefon: 68802 - 64489
Telex: 460231

RESIM S a r l
ZASTOPSTVA
UVOZ
IZVOZ
Ulica Cicerone 8
34100 TRST P.P. 101
Tel.: 61241 - 61478 - 62112 - 62995
Telex: 460561
FILIALA:
Korzo Italia 202
34170 GORICA
Tel.: (0481) 30840

OMNIA COMMERCE
S. Savarin
IMPORT - EXPORT - ZASTOPSTVA
TRST, Ul. F. Severo 21
tel. (040) 631301 - 631880
telex 460129 OMNIAC I

SIAT - SERVIZIO TECNICO INDUSTRIALE
IMPORT - EXPORT - ZASTOPSTVA
TRST - Ul. F. Severo 21
Filiala v GORICI: Korzo Italia 203
tel. (0481) 87213

TKP
IMPORT - EXPORT
Sedež: Gorica
Ul. Duca d'Aosta 146
Telefon: (0481) 34763 - 84776
Telex: 460655
Filiala: Trst, Ul. A. Aleardi 1
◆ ZAŠČITNA SREDSTVA ZA POLJEDELSTVO
◆ KEMIKALIJE IN BAZNA KEMIJA
tekno progres s.r.l

Banca Agricola Gorizia c.r.ag.l.
Kmečka banka Gorica v.z.zo.j.
Vaš partner v blagovni izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo
GORICA
KORZO VERDI 51
TEL. 84206/7
TELEX 460412 AGRBAN

TRAD TRIESTE
TRST — ULICA CICERONE 8
Telefon: 68-812 - 69-489 - 630-336
Telegram: TRAD TRIESTE
Telex: 460187 TRADEX
PROGRAM:
□ komplet avtomatizirane linije in posamezni stroji za industrijo pohištva
□ repromateriali in proizvodi industrije na splošno
□ kvaliteten servis

TECHNA
IMPORT/EXPORT - TRST
Ul. Ghega 2
Tel.: 64-535 - 64-449
Telegr.: TECHNAKAFOL
Telex: 460517 TECHNA I

Tudi na Tržaškem množičen odziv na včerajšnjo splošno stavko

Sindikati za davčno pravičnost toda proti razrednemu spopadu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

S stavko zahtevamo drugačno politično voljo vlade, da bi končno načela problem obdavčevanja velikih kapitalov, sprožila boj proti davčnim utajevalcem in uredila reformo javne uprave«.

Govornik je poudaril, da gre pri davčnem problemu za vprašanje socialne pravičnosti in poštenosti, predvsem pa za pomemben gospodarski dejavnik: s pobijanjem davčnih utaj lahko spet pridobimo zajetna finančna sredstva, ki so nam potrebna za proizvodne naložbe, za odpiranje novih delovnih mest in za zboljšanje socialnih storitev. Castellani je pripomnil, da ta problematika ne zadeva le ljudi v odvisnem delovnem razmerju, in še poudaril, da pomeni stavka tudi protest proti Confindustrii, »ki hoče sprožiti socialni konflikt na delovnih mestih in na vseh družbenih ravneh in ogroža osnovno vlogo sindikatov, da bi tako imela proste roke pri odmerjanju plač in delovnih mest.«

V bistvu enaka so bila izvajanja člana vsedržavnega tajništva enotne sindikalne zveze Papucia. Medtem ko neodvisni delovni ljudje v splošnem prijavljajo samo tretjino dohodkov, je dejal, in se tako dogaja, da izgleda dohodek uslužbenca večji od delodajalčevega, odpade 75 od sto vseh vplačanih davkov IRPEF na ljudi v odvisnem delovnem razmerju. Je to davčna pravičnost?, se je vprašal Papucio in očital vladi, da s svojo politiko javnih izdatkov samo okrnjuje stroške za bistvene socialne potrebe in razpoložljivih sredstev ne usmerja v naložbe in splošne razvojne pobude. Davke je treba odmerjati na osnovi stvarnih dohodkov, je nadaljeval govornik s pripombo, da CGIL, CISL in UIL sicer načelno podpirajo Visentinijev »paket«, toda zaskrbljeno sledijo sumljivim manevrom za razvodenitev njegove vsebine, ki že itak ne ustreza v celoti željam in zahtevam sindikatov in poštenega delovnega sveta.

Nazadnje se je Papucio lotil Confindustrie: njeno ravnanje glede decimalk draginjske doklade, ki so dozorele 1. novembra, je označil kot izsiljevalno in kot spodbujanje k čelnemu razrednemu spopadu, česar pa sindikat ne bo dovolil. »V resnici in odgovornosti, ki sta značilni za delo sindikatov, naj Confindustria nikar ne vidi kakšne slabosti«, je naglasil Papucio, »kajti prav današnji dan potrjuje, da je sindikat močen in enoten, medtem ko je Confindustria čedalje bolj osamljena«. (dg)

Tarifa za prevoz po železnici

Predstavniki italijanskih, avstrijskih in jugoslovanskih železnic so se sestali v Rimu, da bi se domenili o novih tarifah po znižanih cenah za prevoz blaga po železnici iz Avstrije do tržaškega pristanišča.

Tarifo z olajšavami od 30 do 110 lir na vsako tono blaga, ki je prispela po železnici iz Avstrije v naše mesto, so uvedli leta 1958, s časom pa so te olajšave (predvsem zaradi padca lire v primerjavi z avstrijskim šilingom) izgubile prvotno vrednost, tako da je zdaj razlika med to tarifo in normalnimi tarifami minimalna.

Protest Sindikata gasilcev

Že od 5. t.m., dalje poteka v Trstu natečaj, s katerim pridobijo tečajniki naziv kvalificiranih gasilcev, če seveda v redu opravijo ustni in praktični del izpita. Omenjenega natečaja se lahko udeležijo vsi gasilci z nestalno zaposlitvijo, ki so že opravili predvideno službeno dobo v vsedržavnem gasilskem korpusu. Za našo deželo, je od skupnih 1000 novih gasilcev, predvidenih 45 mest. Vendar pa se natečaja v Trstu udeležujejo tudi tečajniki iz raznih krajev Italije, tako s Sicilije, iz Kalabrije, Rima itd.

V zvezi s tem nam je Sindikat italijanskih gasilcev poslal pismo, v katerem protestira proti zadržanju izpraševalne komisije, ki je včeraj, na dan vsedržavne stavke, prekinila svoje delo. Omenjena komisija, ugotavlja sindikat, se ni udeležila stavke in je bila zato njena naloga, da s svojim delom nadaljuje. Kandidati, ki so se prijavili za ta natečaj, ugotavlja pismo, so prišli v naše mesto iz raznih krajev države. Zaradi sklepa komisije, da bo na dan stavke prekinila svoje delo, so bili mnogi v težkem položaju, saj so morali podaljšati svoje bivanje v Trstu. Če so se nameravali člani komisije udeležiti vsedržavne splošne stavke, ugotavlja sindikat, potem bi morali o tem predhodno obvestiti vse zainteresirane. Ker pa tega niso storiti in se stavki niso niti pridružili, je njihovo zadržanje, ugotavlja nadalje pismo, nedopustno in je prav, da je o tem obveščena tudi tržaška javnost.

Upokojenci vzhodnega Krasa za pokojnine

Slovenski in italijanski upokojenci z vzhodnega Krasa, včlanjeni v sindikat upokojencev CGIL so na svoji nedavni skupščini poslali brzojavke predsedniku vlade in parlamentarnim skupinam strank ustavnega loka, v katerih zahtevajo čimprejšnjo predstavitev in sprejetje zakona o preureditvi pokojnin.

Sovjetski veleposlanik obiskal naše mesto

Sovjetski veleposlanik v Italiji Nikolaj Lunkov, ki se že nekaj dni mudi v Furlaniji - Julijski krajini, je včeraj obiskal naše mesto. Uglednega gosta je sprejel na vljudnostnem obisku predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti, ki je podčrtal dobre medsebojne stike, predvsem na gospodarskem področju, med našo deželo in Sovjetsko zvezo. Veleposlanik Lunkov se je nato, v spremstvu predsednika zveze industrijcev Furlanije - Julijske krajine Cogolom, srečal tudi s predsednikom tržaške trgovinske zbornice Giorgiom Tombesijem.

Drugi torkov večer Slovenskega kluba

Debata v zvezi z novim slovenskim pravopisom

Kakšni časi se obetajo Slovencem, ko bo zvon naznanil, da smo bogatejši za nov pravopis? Bo pravopis, ki nam ga že nekaj časa obetajo, res razkužil nebo slovenščine cele, odpravil vso navlako, ki se je nabrala od leta 1962 (zadnja izdaja SP) do danes, ali pa bo vso stvar celo še bolj zavozlal in še bolj obremenil sporazumevanje med različnimi udi slovenskega telesa?

Če pritegnemo razpravi, ki se je dolgo vila v prostorih Gregorčičeve dvorane (drugi torkov večer Slovenskega kluba v novi sezoni), bi morali ugotoviti, da obveljajo pomisleki, ki smo jih navedli v drugem delu uvoda. Kajti v težnji po slovenjenju vsega, kar se posloveniti da, je v zelo majhni meri upoštevana posebnost našega prostora, njegovega besedišča in značilnosti...

Kratek historiat vseh izdaj slovenskega pravopisa je uvodoma podal ljubljanski univerzitetni profesor Franc Jakopin, ki je tudi seznanil s pripravami na nov pravopis in vodili, ki naj bi jih vseboval. Zaustavil se je še ob celotni razpravi, ki spremlja rojevanje pravopisa, ob polemikah, komisijah, ki recenzirajo delo pripravljalnega odbora itd. Nato so udeleženci večera (v klub je prišlo veliko srednješolskih profesorjev, učiteljev pa, kot ponavadi, nič) začeli debato ob posameznih primerih. Uvod v ta del je imela Nada Pertot, ki je opozorila na vredne novosti, ki bodo vsekakor koristile slovenščini, še več pa je takih, je dejala Pertotova, ki so za nas nesprejemljive (npr. pisanje tujih zemljepisnih in vsakršnih imen in pojmov).

Vsekakor pa kaže, da na nov pravopis nam ne bo treba čakati do leta 2000 in da bo v doglednem času (še v tem desetletju) natisnjen.

Tečaj o nacionalnem vprašanju v naši deželi

Danes se prične na filozofski fakulteti v predavalnici Ferrero izpopolnjevalni tečaj za šolnike, ki ga prireja Deželni inštitut za zgodovino delavskega in odporniškega gibanja v Furlaniji-Julijski krajini v sodelovanju z IRSAE. Tema tečaja bo »Nacionalna vprašanja v Trstu in deželah ob vzhodni meji med leti 1800 in 1900: srečanja, stičišča in spori«.

Prvo predavanje na temo: »Demografska rast, gospodarski razvoj in nacionalni spori med leti 1800 in 1900 v Trstu« bo imela prof. Marina Cattaruzza, in sicer danes ob 16. uri.

Biasuttijeva prva tiskovna konferenca po izvolitvi

Novi deželni predsednik predstavil proračun in razvojni načrt 1985-87

Zamenjava na vrhu deželne uprave ne pomeni samo nadomestitev nekega videmskega demokristjana z drugim, niti ne gre samo za prehod oblasti od ene na drugo demokristjansko strujo, pomeni predvsem — ali bi morala pomeniti — tudi neki nov način upravljanja, nov način vodenja deželne politike. Ta misel ni bila sicer neposredno izrečena, je pa bila vseskozi prisotna v ozadju torkove tiskovne konference, na kateri se je novi predsednik Biasutti prvič sestal s časnikarji, da bi jim — skupaj s podpredsednikom deželne vlade Zanfagninijem in odbornikom za finance Rinaldijem — orisal glavne značilnosti deželnega proračuna in razvojnega načrta 1985 - 87.

Že sami roki priprave proračuna predstavljajo nekaj novega: posvetovanja z družbenimi in gospodarskimi silami so bila izvedena rekordno hitro, pristojna odbornika Zanfagnini in Rinaldi sta delala s pospešenim tempom, deželni odbor pa je tokrat bil kar bliskovit: seja za odobritev tako zapletenih dokumentov kot sta proračun in razvojni načrt, je trajala pičle tri ure, kar naj bi bil verjetno zgovoren dokaz novega »stila«, ki ga namerava Biasutti uvesti

Ta novi stil je opaziti tudi v sami vsebini proračuna in razvojnega načrta, čeprav je v kopici postavk in številk težko najti vodilno nit. Če naj poenostavimo, kar so se trudili dokazovati tako Biasutti kot Zanfagnini in Rinaldi, je glavna novost v odločni nameri, da postane dežela nekaj drugega kot to, kar je bila doslej: ne več razdeljevalec denarja na desno in levo za omilitev najhujših posledic gospodarske krize, pač pa protagonist in usmerjevalec deželnega gospodarstva. Velike denarne vsote, s katerimi dežela razpolaga, naj bi torej služile za dejanski izhod iz krize na osnovi resničnega gospodarskega preporoda, ne pa za začasno obnavljanje majavih sektorjev pred propadom.

Ta namen je jasno razviden iz proračunskih številk, recimo iz podatka, da bo kar 60 odst. razpoložljivih sredstev šlo za investiranje na najrazličnejših področjih. Predvsem pa bo poudarek dan novim iniciativam, finančnemu kritju zakonov, ki jih bo deželni svet izglasoval šele v letih 1985 in 1986.

Prvenstveno je, kot je izrecno poudaril Biasutti, da dežela poskrbi za »upravljanje gospodarstva«, medtem ko so vse druge pristojnosti lahko prepuščene drugim. In novi odbor se namerava resno lotiti vprašanja decentralizacije z delegiranjem čim širših pristojnosti drugim krajevnim ustanovam, v prvi vrsti pokrajinam. Vzporedno z decentralizacijo pa bo moral potekati tudi proces posodobitve administrativnega aparata dežele, ki mora postati bolj agilen in učinkovit.

O številkah je bilo na torkovi konferenci pravzaprav bolj malo govora tudi glede na dejstvo, da mora proračun in razvojni plan še odobriti deželni svet. Naj zadostuje zgovoren podatek, da znaša proračunski saldo v triletju 2.900 milijard lir in da doseže kar lepo vsoto 7.000 milijard, če upoštevamo tudi tisti del prihodkov, ki so vinkulirani in s katerimi torej deželna uprava ne more prosto razpolagati (na primer skoraj tisoč milijard letno, ki jih dežela dobiva od države za zdravstvo). Povsem jasno je torej, da je izredno važno, kako se te ogromne vsote uporabijo. Po besedah Biasuttija in drugih članov deželne vlade naj bi jih po kriterijih učinkovitosti in gospodarnosti. Sam Biasutti pa je dodal, da bo treba politiko deželne uprave ocenjevati ne po namenih in besedah, pač pa po dejanjih. (tm)

Plinovod, vodovod, pokopališča, kanalizacija v središču pozornosti

Uspešno srečanje Švab-Bomben o javnih delih v dolinski občini

Najbolj pereča vprašanja javnih del na območju dolinske občine so bila v središču pozornosti na nedavnem srečanju med dolinskim županom Edvinom Švabom in deželnim odbornikom za javna dela Adrianom Bombenom. Župan Švab je predočil predstavniku deželne uprave sklop sedmih najbolj žgočih problemov s področja javnih del, s katerimi se dolinska občinska uprava spoprijema zadnja leta, in sicer: plinovodom, vodovodom, kanalizacijo, ureditvijo pokopališč, javnim odlagališčem, prenovitvijo občinskega poslopja in stanovanjskimi gradnjami.

Dolinski župan je uvodoma podčrtal eno od značilnosti občine: na njenem teritoriju so številne infrastrukture, ki »zanimajo« predvsem celotno tržaško pokrajino, kar seveda na področju javnih servisov obtežuje delovanje občine. Prav zato je občina zaprosila deželo za finančno pomoč za ureditev javnih del. Na območju dolinske občine, na primer, razpravljajo s plinovodom le na področju industrijske cone in tovarne Velikih motorjev. Dolinska občinska uprava je zaprosila deželo za prispevek, s katerim naj bi plinsko omrežje razširili tudi do drugih vasi, da bi lahko občani razpolagali z metanom. Prav tako se je župan zavzel za posodobitev vodovodnega omrežja in kanalizacije (dela so že v teku po nekaterih odsekih).

Pereče je tudi vprašanje ureditve in razširitve pokopališč. Dolinska občina se je sicer konkretno že lotila tega vprašanja, saj so že v teku dela za razširitev pokopališč v Ricmanjih in v Borštu, občina pa potrebuje nadaljnji prispevek za dokončno izpeljavo teh in drugih del.

V dolinski občini nujno potrebujejo tudi primeren urejen prostor za javno odlagališče. Odbornik Bomben je zagotovil, da bo dežela to zahtevo uresničila z denarjem, ki bo na razpolago v prihodnjem proračunu.

Sedanje občinsko poslopje ne zadošča več potrebam občanov, zato ga bo potrebno preurediti. Za to je prejela občina že deželni prispevek v višini 650 milijonov lir, ki pa ga bo potrebno še razširiti z drugim prispevkom. Nazadnje je bil govor še o stanovanjskih gradnjah: odbornik Bomben je v tem sklopu zagotovil finančni poseg za gradbeno zadrugo »Breg«, kateri je občina že dala na razpolago zemljišče.

Dolinska občina je že lansko spomlad zaprosila za tako srečanje z deželnim upraviteljem. Kljub zamudi gre srečanje pozitivno oceniti zaradi številnih zagotovil, ki jih je dal odbornik Bomben županu Švabu. Na deželni upravi, ki je bila tako izčrpno seznanjena z vprašanji javnih del v dolinski občini, je sedaj, da zagotovila tudi uresniči.

Urejevanje pešpoti Obelisk-Drašca

Tržaška občina je včeraj poverila gradbena dela za ureditev prvega odseka čudovite razgledne pešpoti, ki se vije od Obeliska do Drašce. Ta dela zadevajo ureditev kakih petsto metrov poti od banovsko - ferlugovskega sedla naprej v smeri Drašce. Gre za najbolj zanemarjen predel te »Napoleonske ceste«, kot jo nekateri nazivajo, ki ga nameravajo razširiti in opremiti s kamnitimi klopcami. Z deli, ki naj bi po predvidevanjih stala 116 milijonov lir, bodo pričeti že v teku tega leta.

V ponedeljek v Društvu slovenskih izobražencev

Dr. Kovačič o usodi slovenstva v obdobju krščanske civilizacije

V Društvu slovenskih izobražencev je bilo v ponedeljek predavanje dr. Petra Kovačiča o »Usodi slovenstva v obdobju krščanske civilizacije«. Predavanje ni bilo teološko, kot bi sodili po naslovu, pač pa pretežno zgodovinsko. Kovačič je prisotnim predstavil tezo o soodvisnosti slovenstva in katolicizma v zgodovinskem procesu. Prikazal je širok zgodovinski prerez. Z vstopom krščanske civilizacije smo Slovenci doživeli velik vzpon. Kasneje je bil v rimski obred uveden slovanski jezik. V visokem srednjem veku se je pisana slovenščina ohranila predvsem po zaslugi samostanov, kjer so imeli velike knjižnice in arhive.

Za Slovence je imel velik pomen protestantizem. V tem obdobju zasledimo rast v oblikovanju knjižne slovenščine, saj dobimo s Trubarjem tudi prvo slovensko knjigo. Protifermaciji pa je uspelo zatreti novo versko gibanje. Protestantsko prebivalstvo je bilo izgnano iz slovenske zemlje in tako se je dejansko izselila skoraj vsa višja družbena plast, takrat edina pismena.

V obdobju razsvetljenstva nastopi sekularizacija, ki stremi za ločevanjem svetega in posvetnega. Cerkev sedaj ni več center vsega kulturnopolitičnega življenja, pač pa postane le ena izmed možnih izbir človeka.

Kovač je nato omenil škofa A. M. Slomška, ki je za tiste čase izrazil kar revolucionarno misel. Ni se strinjal s tem, da moraš biti najprej katolik in potem Slovenec, pač pa morata biti ti dve čustvi v človeku harmonično povezani.

Negativen pa je bil odnos predavatelja do Antona Mahniča. Očital mu je ideološko ozkost. Po njem je katolicizem postal klerikalizem v političnem smislu, boj za oblast. Posledice Mahničevega delovanja pa naj bi vplivale tudi na nekatere dogodke po vojni do danes.

Sledila je precej živahna razprava, vendar Kovačič ni direktno odgovarjal na vprašanja. Zaključil pa je z mislijo, da se mora slovenska cerkev integrirati v slovensko narodnostno skupnost in v slovensko družbeno stvarnost...

HJ

● **Tržaški karabinjerji** so včeraj proslavljali v vojašnici v Istrski ulici svojo zavetnico Mario Virgo Fidelis ter 43. obletnico bitke pri Culquaberju v Etiopiji. Po verskem obredu se je poveljnik tržaškega oddelka karabinjerjev podpolk. Antonio Schirosi spomnil nekdanje bitke.

Dokument podprla večinska koalicija ob nasprotovanju KPI in PSI

Pokrajina izdelala program kulturnih prireditev Odprtost do sosedov, o manjšini še vedno premalo

Tržaški pokrajinski svet je na svoji ponedeljkovi seji odobril program kulturnih dejavnosti za prihodnje leto, ki ga je predložil odbor, neposredno obrazložil pa sam predsednik Marchio. Program, ki obsega dvanajst tipkanih strani, so podprli svetovalci večinske koalicije LpT, KD, SSk, PRI in PSDI, vsi ostali — komunisti, PSI, MSI in neodvisna levica — pa so bili proti. To je prvič v zadnjih letih, da pokrajina izdela program kulturnih prireditev, potem ko se je doslej skoraj izključno omejevala na razdeljevanje finančnih sredstev kulturnim ustanovam.

V središču pozornosti ponedeljkove razprave sta bila dva dokumenta: prvega, ki je bil odobren, je predložila večina, drugega, ki je bil zavrnjen, pa komunisti ob podpori Čoka (PSI) in Omera (neodvisna levica). Odborov program se v svojem uvodu naslanja na filozofijo, da je Trst italijansko mesto, ki se mora odpirati do vseh svojih komponent in do vseh sosedov, zlasti na Bavarsko, Avstrijo in Jugoslavijo. V njem, če lahko tako rečemo, je čutiti neko novo mittelevropsko zanimanje, medtem ko še vedno prihaja premalo do izraza specifika slovenske manjšine kot polnopravne komponente tržaškega življa. Program sicer govori o potrebi po tesnejših stikih s Slovenskim stalnim gledališčem in z Glasbeno matico in tudi o nekaterih pobudah za uveljavitev kulture medsebojnega spoznavanja in sožitja, kar pomeni nedvomno korak naprej, nekaj več o Slovencih pa bi lahko napisali. To so odboru tudi očitali komunisti in Čok. Slednji je dejal, da pokrajina še vedno premalo upošteva Slovence in da odraža omenjeni program »kulturno filozofijo« Liste za Trst.

Če podrobneje pogledamo pobude, ki jih misli pokrajina uresničiti prihodnje leto, bi omenili razstavo velikega avstrijskega slikarja Oskarja Kokoschke, ciklus madžarskih filmov, simpozij o ameriški sodobni književnosti in festival evropskih manjšinskih gledališč v sodelovanju s skupino »La contrada«, poleg nekaterih drugih umetniških in glasbenih prireditev v povezavi z univerzo in z drugimi javnimi ustanovami. Sredi decembra letos bo pokrajina priredila na tržaški Pomorski postaji razstavo o kmečki arhitekturi na Krasu, ki jo je pripravil arhitekt Semerani, spomladi pa bo dala pobudo za predstavitev večje študije o zgodovini delavskega gibanja na Tržaškem, ki jo je izvedel Deželni inštitut za proučevanje odporništva. Ob priliki razstave o kraškem stavbarstvu bo pokrajina s pomočjo nekaterih naših bančnih zavodov izdala tudi dvojezični katalog, na predlog odbornika za kulturo Hareja (SSk) pa istočasno priredila okroglo mizo o teh vprašanjih.

Resolucija KPI, ki jo je orisal Spadaro, je glede odnosov s sosedi postavljala na prvo mesto potrebe po sodelovanju s Slovenijo (odbor jo nikoli ne omenja, a govori vedno samo o Jugoslaviji). S tem v zvezi so komunisti predlagali, da bi pokrajina v letu 1985 priredila v sodelovanju z manjšinskimi organizacijami v zamejstvu in z Unijo Italijanov za Istro in Reko posvet o kulturnih izmenjavah na obmejnih področjih, s čimer pa se večina, ki je resolucijo zavrnila, ni strinjala. Komunisti so sporazumno s Čokom tudi predlagali širši simpozij o kulturi sožitja v našem mestu.

Simpozij o manjšinski problematiki

Deset let po zelo uspeli mednarodni manjšinski konferenci bo tržaška pokrajina dala pobudo za simpozij o manjšinski problematiki v luči gospodarskih procesov. Tako je na ponedeljkovi seji sklenil pokrajinski svet, potem ko sta se o potrebi po novi manjšinski konferenci že pred časom izrekli Slovenska skupnost in KPI.

»Deset let po tej dragoceni izkušnji,« piše v programu pokrajinske uprave, »smatramo za potrebno priklicati v Trst nekatere znanstvenike, ki so sodelovali na konferenci in tudi tiste, ki so v teh letih pokazali zanimanje za to problematiko in za poglobitev določenih praktičnih in teoretičnih aspektov. Menimo, da bo ta pobuda zanimiva in aktualna zlasti v tem trenutku, ko je tudi pri nas na obzorju rešitev manjšinskega vprašanja.«

Odstop predsednika Sklada za Trst

Predsednik Sklada za Trst Gianfranco Carbone je včeraj zjutraj odstopil. S tem korakom je socialistični predstavnik potrdil usmeritev strankinega deželnega vodstva, ki je dalo na razpolago ta mandat po izvolitvi novega deželnega odbora z namenom, da se kolikor mogoče razčisti politična situacija na Tržaškem, kjer je PSI v opoziciji.

Carbone je v neke vrste poslovilni izjavi podčrtal, da je upošteval stališče deželnega vodstva PSI in da se bo upravni odbor Sklada za Trst sestal komaj bodo razčiščeni odnosi znotraj deželne vlade. »Če bodo med tem preverjanjem prišli do izraza novi odnosi med PSI in med tržaško koalicijo, bo predsedstvo Sklada za Trst lahko element stabilnosti,« je dejal Carbone, «v nasprotnem primeru bo morala PSI na vseh ravneh na novo proučiti politični položaj.« To pomeni, da se po »rešitvi« deželnega problema sedaj spet odpira vprašanje upravljivosti tržaške občine in pokrajine, saj bi znala PSI v prihodnjih dneh vse ostreje pritisniti na svoje zaveznike na deželi in zahtevati vstop v tržaško večino.

Carbone bo opravljal predsedniške dolžnosti do izvolitve novega predsednika. Spričo razvoja dogodkov ni izključeno, da bo nasledil samemu sebi.

Vprašanje, postavljeno politikom in odgovornim ustanovam

Leto 1984: posvečeno pozabi prizadetih?

Tiskovna konferenca, ki jo je v ponedeljek sklicala enotna sindikalna federacija CGIL - CISL - UIL bančnih uslužbencev na sedežu Razsodišča za pravice bolnikov, je presegla začrtane meje, saj ni bila le priložnost za opozorilo, da bančne ustanove niso razpoložljive do zaposlitvene politike v korist prizadetih, ampak tudi za soočanje med predstavniki krajevnih uprav in socialnih ter sindikalnih sil o vprašanju, kako pomagati fizično in psihično prizadetim do vključevanja na delu.

Izhodiščna točka je vsekakor podatek, da je pokrajina v zadnjih treh letih imela na razpolago tri milijarde lir iz družbenega sklada EGS za okviren načrt vključevanja prizadetih v svet dela. Program vključevanja se bo zaključil sredi polovice prihodnjega leta in zelo verjetno je, da pokrajinski operaterji ne bodo izkoristili vseh razpoložljivih sredstev iz enostavnega razloga, ker v svojem delu naletijo največkrat na zaprta vrata. Poglejmo nekaj podatkov: od septembra leta 1982 je bilo vključenih na delo okrog 120 prizadetih. Naj podčrtamo, da se lahko poslužujejo finančnega sklada EGS le tisti prizadeti, za katere je dokazano, da so sposobni za delo in ki so vpisani v sezname tržaškega urada za delo. Poseg pokrajine je zamišljen za dve kategoriji uporabnikov: za osebe, ki potrebujejo le daljšo pripravniško dobo pred redno zaposlitvijo in za one, ki potrebujejo šele izobraževanje.

Pokrajina je vsekakor »zaposlila« (seveda začasno, saj je odvisno od delodajalca, če spremeni pripravniško dobo v delovno mesto) 50 prizadetih, medtem ko je v omenjeni dobi nudila izobraževanje 70 osebam.

Če pogledamo podatke po sektorjih, izstopa med upravami tržaška občina, ki je sprejela na delo 20 oseb, 10 pa jih je po poizkusni dobi zaposlila. V glavnem so zaposlene v domovih za ostarele in v drugih socialnih službah, nekaj jih dela tudi v muzejih in knjižnicah. Večina prizadetih je vsekakor dobila delo v zadrugah, ki so nastale v okviru bivše psihiatrične umobolnice, kot so kmetijska zadruga »Monte San Pantaleone« in »Lavoratori riuniti«. Okrog 20 je sledilo in še sledi izobraževalnim tečajem, ki jih prirejajo razne javne inštitucije, kot so Irfop, Enaip in Ancifap, ravno toliko pa raznim tečajem za keramiko in druga obrtniška dela v okviru Centrov za vzgojo in zaposlovanje.

Če je torej podatek o uspehu vključevanja prizadetih — vedno v okviru načrta EGS, ki je sicer edini na tem področju — na prvi pogled zadovoljiv, ne smemo pozabiti, da bi lahko bil še veliko očitnejši. »Predvsem bi bilo potrebno,« je poudaril bivši predsednik pokrajine Clarici, »da se v to akcijo vključijo vse politične sile, kajti ne moremo si pričakovati, da bodo le trije operaterji, kolikor jih sedaj šteje ta pokrajinska služba, rešili številne predsodke, ki jih do prizadetih imajo delodajalci.« Omenjeni podatki namreč pričajo, da so bili tako industrijski kot obrtniški in terciarni sektor popolnoma odsotni na pozive pokrajinskih operaterjev.

»Skušali smo prebiti zid predsodkov, vendar brez uspeha. Prepričani smo, da bi se le po političnem posegu javnih uprav in odgovornih politikov stvari spremenile,« je dejala v ponedeljek operaterka Irene Vittorelli.

Občinski odbornik D'Alessandro je izrazil svojo pripravljenost, da bi problematiko premaknil z mrtve točke in je povedal, da je v tem smislu že imel dogovore s pokrajinskim odbornikom Locchijem, da bi skupaj priredila srečanje s potencialnimi delodajalci, ni pa sprejel ponudbe sindikalnih predstavnikov, da bi pri akciji sodelovali tudi sindikati. Prav oni, ki so dali pobudo za tiskovno konferenco in opozorili javnost, da bi banke ter drugi podobni zavodi, kot so denimo zavarovalnice, lahko dali velik pospešek k boljšemu vključevanju prizadetih, saj so v Trstu med edinimi, ki ne poznajo gospodarske krize. Leto 1982 je bilo posvečeno prizadetim, naj bo leto 1984 posvečeno pozabljenim prizadetim? (nf)

Priprave na predstavitev tržaške kulture v Parizu

Po daljšem premoru smo prejeli tiskovno sporočilo tržaške občine, kjer je ponovno govor o kulturnih manifestacijah, ki naj bi bile v jeseni prihodnjega leta v Parizu in ki bodo posvečene tržaški kulturi. Uradni naslov prireditve bo »Trouver Trieste«.

V sporočilu je rečeno, da so se na vabilo Italijanskega inštituta za kulturo v Parizu, ki prireja manifestacijo v sodelovanju z osrednjimi pariškimi kulturnimi ustanovami in pariško občino, zbrali predstavniki tukajšnjih javnih ustanov, ki bodo sodelovale pri realizaciji velike manifestacije.

Na sestanku so bili prisotni ravnatelj Italijanskega inštituta za kulturo v Parizu Fernando Caruso, Domenico Mazzurco v imenu vladnega komisarja, intendant za spomeniško varstvo Luigi Pavan, predsednik tržaške pokrajine Giovanni Marchio, predsednik Avtonomne tržaške pristaniške ustanove Michele Zanetti, predsednik Tržaške turistične in letoviščarske usanove Alvise Barison, predstavnik dežele F-JK, tržaški župan Richetti, odbornik za kulturo Arnaldo Rossi in prof. Luciano Semerani.

Kot zapisano v poročilu, bo del razstave namenjen tudi možnostim razvoja našega mesta. Večji del razstave pa bo seveda posvečen kulturni sedanjosti in preteklosti. Detajlni program bo pripravil Italijanski institut za kulturo. Okvirno pa se ve, da bo največ pobud v Pompidoujevem centru. Velik del razstav in prireditev bo posvečen likovni umetnosti, književnosti in drugim umetniškim dejavnostim. Govor pa bo tudi o znanosti, o psihologiji, psihiatriji in psihoanalizi in, kot nadalje piše sporočilo, o sožitju med različnimi skupnostmi in etnično-jezikovnimi manjšinami.

Kaj bodo lahko konkretno Francozi videli, še ni znano, saj sodi to v program, ki ni še izdelan. Menimo pa da bodo imeli Italijanski inštitut za kulturo v Parizu in tudi že omenjeni predstavniki tržaških javnih ustanov nelahko delo in sicer to, da prikažejo tržaško kulturo čimbolj objektivno. Pa ne samo to, nalogo bodo imeli, da odkrijejo vse kvalitete in tudi probleme. Pariška manifestacija bo konec koncev pomenila obraz Trsta obrnjen v Evropo. Žalostno bi bilo, če bi bil ta obraz le polovičen, oz. če bi kazal na kako grobo diskriminacijo. Vemo, da je krivično kritizirati stvari, ki so šele v delavnici; kritiziramo lahko le končni proizvod. Kljub temu pa je nam Slovencem le dovoljeno izraziti skrb, kako bo z našo prisotnostjo v Parizu, saj pomenimo nemajhno kulturno prisotnost v Trstu. Upamo, da bodo to našo prisotnost prireditelji zabeležili tako, kot jo zaslužimo.

Včeraj sta se sestala De Carli in Mirošič

Včeraj sta se sestala član osrednjega vodstva PSI posl. Francesco De Carli in jugoslovanski generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič. Razgovor se je nanašal tudi na položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in na postopek zakona o globalni zaščiti. Govor je bil tudi o bodočih obiskih pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije in Hrvaške.

● **Tržaški župan Richetti** je te dni sprejel na vljudnostnem obisku kapitana Wu Ču Muna, poveljnika ladje za prevoz kontejnerjev »Uni Fortune«, ki je odprla novo plovno progo Trst - Daljni vzhod. Srečanja se je udeležil tudi predsednik pristaniške ustanove Zanetti.

S predstavitve Ferrarijeve knjige Psi in mačke v Trstu

»V MENI ŽIVI TUDI SLOVENSKA KULTURA«

Renato Ferrari je v svojih proznih delih pravi pesnik, ki išče v kraškem človeku prave vrednote in ima smisel za vsakršne podrobnosti in fenomene, ki že izginjajo iz zavesti Tržačana. Gre, skratka, za avtorja, ki si prizadeva dograjevati svet sožitja in razumevanja ter ne gleda na Slovence s folklornimi očmi, ampak z očmi kulture in pristnega človeškega odnosa. »V Trstu mi mnogi očitajo simpatijo do Slovencev«, je dejal Ferrari na torkovi predstavitvi knjige »Cani e gatti a Trieste« (bila je v Novinarskem krožku), »vendar v meni živi tudi njihova kultura in njihov jezik.«

Pred zelo velikim številom občinstva je zadnji Ferrarijev literarni napor predstavil časnikar krajevnega italijanskega dnevnika Mario Coloni, ki je poudaril predvsem avtorjevo ljubezen do Krasa in njegovih značilnosti. V razpravo so se potem vključili še nekateri, med temi tudi Aurelia Gruber Benco, ki je vzpostavila paralele med Slataperjevim pojmovanjem Krasa in Ferrarijevim in ugotovila, da je Ferrarijev odnos veliko bolj globok in realen, saj gleda na to ozemlje kot na prostor združevanja in medsebojne oploditve in ne ločitve.

Skratka, tudi knjiga »Cani e gatti a Trieste« je poskus objektivnega literarnega opisa ljudi in krajev, ki živijo ob Tržaškem zalivu in v njegovem zaledju.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

V Miljah aretirali moškega zaradi poskusa izvoza valute

Po divjem zasledovanju je v torek zjutraj miljskim karabinjerjem uspelo aretirati moškega, ki je malo prej poskusil z avtomobilom izvoziti iz Italije v Jugoslavijo več kot pet milijonov lir. Gregorio Passarotti, tako je 26-letnemu mladeniču ime, doma iz kraja Sommalombardo pri Vareseju, je ob 7. uri privozil s svojim BMW na mejni prehod pri Koroščih. Finančnim stražnikom je sprva izjavil, da nima nič prijaviti, ko pa so začeli stražniki s pregledom, je kar naenkrat zaprl vrata avtomobila in na vso moč odpeljal nazaj proti Miljam. Njegova vožnja je bila tako vratolomna, da je BMW v enem od ostrih ovinkov zavozil s ceste, se nekajkrat prevrnil in obstal na strehi.

Voznik se v nesreči ni huje poškodoval. Kar peš je nadaljeval svoj beg, a kmalu mu je odklenkalo. Karabinjerji so ga ob 9. uri izsledili in ga aretirali. Pri sebi je imel 5 milijonov 100 tisoč lir. Možje postave so ugotovili, da je Passarotti, po poklicu obrtnik, imel že opravka s pravico zaradi goljufije. Včeraj so ga premestili v koronejske zapore pod obtožbo izvoza valute v tujino.

Vecchietova razstava na Općinah

Slikarske razstave so postale v Prosvetnem domu na Općinah že skorajda nepogrešljiva komponenta tamkajšnjega bogatega kulturnega življenja. V teh prostorih sta že v letošnji sezoni razstavljala Magda Tavčar in znani slovenski slikar Jože Tisnikar. Tokrat se je domačemu, pa tudi drugemu občinstvu, predstavil tržaški slikar Franko Vecchiet, sicer vodja galerije v prostorih Tržaške knjigarne, ki je v torek zvečer odprl v teh prostorih razstavo okrog 12 svojih novih grafik - lesorezov.

V imenu domačega društva je slikarja in vse navzoče pozdravila Maja Možina - Fonda, ki je nato predala besedo Paolu Facchiju, profesorju filozofije na tržaški univerzi, ki je spregovoril o slikarju samem ter o njegovih grafikah, kot tudi o mapi treh grafičnih listov, s katero je Vecchiet stopil, je dejal, v odprt prostor, kot bi dospel do nekakšne nove pomiritve ter zapustil dosedanje temačne in črne oblike. Dejal je, da se umetnik ukvarja s številnimi dejavnostmi, od tiska do slikarstva, od inštalacije do kiparstva ter da poučuje lesorez na Mednarodni šoli za grafiko v Benetkah in da je imel do sedaj že 18 samostojnih razstav ter sodeloval še na mnogih drugih razstavah.

Po ogledu lesoresov, brez podnaslovov in podnapisov, ker je želja umetnika, da si vsakdo sam razloži njegovo delo, je sledilo še predvajanje videotapa »XILOTELEMATIC«, ki ga je realiziral za svoje diplomsko delo Aldo Castelpietra na temo slikarske ustvarjalnosti Vecchieta.

Razstava bo odprta vsak dan od 17. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 12. ure vse do 2. decembra ter jo toplo priporočamo vsem, ki je še niso videli.

Strastni kadilci...

Policija je prijavila sodstvu 26-letnega Paola De Marcha (Ul. Paduina 4) in 25-letnega Roberta Karisa (Korzo Saba 36), ker naj bi 2. novembra ponoči vdrla v bar »Barriera« na istoimenskem trgu in odnesla 55 zavojev cigaret, tisoč telefonskih žetonov in 40 tisoč lir v gotovini, v skupni vrednosti poldrugega milijona lir. V nespodbudno dogodivščino je vpleten tudi 37-letni Gaetano Iacofci, ki se bo moral braniti pred sodniki zaradi obtožbe, da je ukradeno blago kupil in preprodal. Vsi trije zlikovci so stari znanci policije, De March nosi celo rekord, enajstih prijav zaradi tatvine (v obtežilnih okoliščinah).

†

Po kratki bolezni nas je nenadoma zapustila naša draga

Giuseppina Corsi (Korsič) vd. Budal

Pogreb bo danes, 22. novembra 1984, ob 9. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Ronkah.

Žalujoči: hčerka Bruna, zel Alfredo, vnuk Marino, užaloščeni Antonio in drugo sorodstvo.

Trst, Ronke, 22. novembra 1984

V ricmanjski Babni hiši

Uspela razstava vin

Tudi letos je v Ricmanjih izredno uspela razstava in pokušnja domačih vin, ki jo je že šesto leto zapored priredilo KD Slavec, v sodelovanju z vinogradniki iz Ricmanj, Loga in Pulj. Na letošnji razstavi, ki se je odvijala v prostorih Babne hiše, je sodelovalo 58 vinogradnikov, ki so predstavili 45 vzorcev belega in 33 vzorcev črnega vina.

Ricmanjsko društvo polaga v to prireditev nekoliko drugačen smisel kot v običajne kulturne večere in pričakovanje se tudi letos niso izjalovila. Ne samo vaščani, temveč množice gostov iz najrazličnejših krajev tržaške pokrajine so v soboto in nedeljo preplavile Babno hišo in se ob prijetnem okusu vinske kapljice letine 1984 razživeli; v soboto zvečer je za razvedrilo poskrbel ansambel Platana iz Kopra, v nedeljo pa je za pristen umetniški užitek poskrbela ricmanjska godba na pihala, ki jo vodi Enio Krizanovsky.

Prihodnji petek, 23. novembra, pa bo v Babni hiši družabni večer, na katerem bodo vinogradniki, ki so sodelovali na razstavi, prejeli spominska priznanja; razstava namreč nima tekmovalnega značaja, zato bodo nagrade prejeli vsi sodelujoči, ki so (razen ene izjeme) del letošnjega vinskega pridelka darovali društvu in s tem občutno pripomogli k uspehu razstave in pokušnje. (ris)

V spomin na Marijo Molan-Jerončič

V torek so na Reki pokopali Marijo Molan, rojeno Jerončič, ki se jo starejši Tržačani spominjajo, saj je bila tukaj rojena in prebivala pri Sv. Ivanu. Spominjajo se je kot pridne in požrtvovalne učiteljice, ki se je dolga leta ukvarjala v svojem poklicu s handikapiranimi otroci, več let pa je bila tudi ravnateljica šole v Portorožu.

Naša svetoivanska pesnica Marija Mijotova je bila prijateljica pokojnice. »Rada bi povedala svoje občutke ob tej smrti, pa jih ne znam drugače, kot s to kratko pesmico,« nam je dejala. »Jo lahko njej v spomin objavite?«

Odšla si draga tudi Ti?!
Živahnost tvojo, tvoj razum,
boš darovala zemlji, kot vsi!
Toda ne, ne! Tvoj odkrito nasmejani obraz ni umrl,
ker sem ga ukradla jaz — in ga zakopala vase,
ko tebe več ne bo.
Poklicala si v spomin najine skupno nasmejane in žalostne čase.

KD KRAŠKI DOM

prireja gostovanje folklorne skupine

KUD TEKSTILAC

iz Belega polja (Črna gora) in koncert ansambla **TAIMS** z Opčin danes, 22. novembra, ob 20.30 v občinski telovadnici v Repnu.

OBVESTILO

Urnik sprejemanja oglasov in raznih objav za PRIMORSKI DNEVNIK:

— razni oglasi in objave: Oglasni oddelek — Ul. Montecchi 6/III. nadstr. — telefon: 775275 vsak dan od 8. do 13. ure

— samo osmrtnice in sožalja — do 20. ure — Redakcija Primorskega dnevnika — telefon 794672

— božična in novoletna voščila — Oglasni oddelek — do vključno 1. decembra 1984 — od 8. do 13. ure (po tem datumu ne moremo jamčiti objave)

gledališča

SSG
Piero Chiara: »Delitev« gostovanje v slovenskem Ljudskem gledališču v Celju do 24. t. m.

VERDI
V torek, 27. t. m., bo na sporedu tretja opera na repertoarju in sicer Christopherja W. Glucka »Orfeo ed Euridice«.
O operi bo v ponedeljek, 26. t. m., ob 18. 30 v mali dvorani gledališča Verdi (Ul. S. Carlo 2) spregovoril kritik in muzikolog Piero Buscaroli.

ROSSETTI
Jutri, 23. t. m., ob 20.30 bo na sporedu »Brasil Tropical«. Predstava izven abonmaja. Ponovitvi v soboto in nedeljo. Za abonente 20-odst. popust, v soboto popoldne 30-odst.

AVDITORIJ
Danes, 22. t. m., ob 20.30 bo Stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine predstavilo »L'amore delle tre melarance« s skupino novih Podreccovih lutk. V abonmaju - odrezek št. 2. Informacije in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Velika dvorana
Jutri, 23. t. m., ob 19.30: Koncert simfonikov RTV Ljubljana.
Mala dvorana
Danes, 22. t. m., ob 20. uri: »Devet mesecev«. Režija Marta Meszaros.
V soboto, 24. t. m., ob 10. uri: B. A. Novak »Kdo je naredil Vidku srajčico«.
Okrogla dvorana
V nedeljo, 25. t. m., ob 20. uri: M. Mikeln »Fraklova vrnitev«. Satirična monodrama.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Jutri, 23. novembra, ob 20. uri: E. O'Neill »Dolgega dneva potovanje v noč«. Predstava za abonma S - petek B in izven v gledališki dvorani v Solkanu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

KULTURNI DOM

GOSTOVANJE DRAME SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA IZ MARIBORA

Drago Jančar

DISIDENT ARNOŽ IN NJEGOVI

danes, 22. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED D in E (mladinski v sredo in v četrtek)
jutri, 23. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED H in I (mladinska)
ob 20.30 — ABONMA RED A (premierski)
v soboto, 24. t.m., ob 20.30 — ABONMA RED B in F (prva in druga sobota po premieri)
v nedeljo, 25. t.m., ob 16. uri — ABONMA RED C in G (prva nedelja po premieri in popoldan na dan praznika)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

vabi na

SREČANJE S PISATELJEM DRAGOM JANČARJEM

Njegova nova dela bo predstavil Andrej Inkret.

Srečanje bo danes, 22. t. m., ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma.

kino

Ariston (Cappella Underground) 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Moonlighting«. Režija Jerzy Skolimowski. Jeremy Irons in Eugene Lipinski.
Eden 15.30 — 22.00 »Scuola erotica di Josephine«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice 16.30 — 22.15 »Uno scandalo per bene«. G. De Sio, G. Calambra.
Excelsior 16.30 — 22.15 »Top-secret«.
Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Giochi d'amore sulla neve«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »Chewing gum«. Za vsakogar.
Dvorana št. 3 16.30 — 22.00 »Bruce Lee contro la setta del serpente«.
Grattacielo 16.30 — 22.00 »Nick lo scatenato«.
Mignon 17.00 — 22.15 »Il futuro è donna«.
Aurora 16.30 — 22.00 »A tu per tu«. Paolo Villaggio, Johnny Dorelli.
Capitol 16.30 — 22.00 »Scuola di polizia«.
Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Momenti blu«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.30 — 22.00 »Lucida follia«. Režija Margarethe Von Trotta. Anna Schygulla.
Radio 15.30 — 21.30 »Desiree e la sua carne insaziabile«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Alcione 16.00 — 22.00 »L'immagine allo specchio«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

koncerti

Società dei concerti — Tržaško koncertno združenje
V ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti koncert MADRIGALISTOV IZ PRAGE. Dirigent Janis Svatopluk.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava mednarodnega združenja grafikov.

Andrej Jemec razstavlja svoje najnovejše slike v pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke, Ul. F. Filzi 10.

V umetnostni galeriji Rubens v Gradišču (GO) razstavlja svoja dela do 30. t. m., tržaški slikar Enzo Marsi.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. Nadaljuje se razstava grafik Franka Vecchieta.

V Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad., razstavlja svoje črno-bele fotografije na temo »Pomlad na avtocestni trasi« Saša Ota. Razstavo prireja Foto Trst 80.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Briškolada! V Ljudskem domu v Trebčah jutri, 23. t. m., od 19. do 22. ure. Ob 21. uri bo pel vinske pesmi moški pevski zbor V. Vodnik iz Doline pod vodstvom Ignacija Ote. Vabi KD Primorec.

KD Rdeča zvezda - Saležu sklicuje svoj 7. občni zbor, ki bo v nedeljo, 25. t. m., ob 16.30 v 1. sklicanju in ob 17.30 v drugem sklicanju v telovadnici osnovne šole L. Kokoravec - Gorazd v Saležu. Sodelujeta domači moški pevski zbor in ženski pevski zbor KUD J. Pahor po vodstvom Majde Škrlj.

KD Vesna prireja v nedeljo, 25. t. m., ob 17.30 v Domu A. Sirk v Križu koncert Vrabčevih pesmi v izvedbi zborov Tabor z Opčin. Ob 17. uri bo odprtje razstave izdelkov domače kovačnice.

KD Primorsko - Mačkolje sporoča, da bo v nedeljo, 25. t. m., ob 17. uri v srenjski hiši v Mačkoljah imelo v gosteh dramsko skupino SKD Tabor z Opčin s komedijo Josipa Tavčarja »Pekel je vendar pekel«. Režija Drago Gorup. Vabljeni!

čestitke

Novopečenemu doktorju DAVIDU MALALANU iskreno čestitata Ivana in Franko.

Danes praznuje rojstni dan naš dragi mož in oče LADI iz Gropade. Vse najboljše mu želijo vsi, ki ga imajo radi.

Danes praznuje 17. rojstni dan LARA STRAIN. Vse najboljše in kar si sama želi, ji voščita mama in oče.

Danes praznuje rojstni dan DORA GOMBAČ. Vse najboljše in da bi bila vedno zdrava, ji želi hči Silvija.

Svojemu tajniku
DAVIDU MALALANU
čestita ob uspešno opravljenem diplomskem izpitu na ljubljanski univerzi
Koordinacijsko združenje kraških vasi

V Ljubljani je iz političnih ved diplomiral naš
DAVID
Z njim se veselimo uspeha
pevski zbor in dramska skupina KD Primorec - Trebče

razna obvestila

Glasbena matica obvešča, da bo skupna pevska vaja mladinskega pevskega zbora jutri, 23. t. m., ob 17.30 na Glasbeni matici, Ul. R. Manna 29.

Mladinski krožek Breg vabi na ples, ki bo v soboto, 24. t. m., ob 20. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

Danes, 22., in jutri, 23. t. m., bo na oddelku za slovansko filologijo (Ul. dell'Università 7) predavala prof. Breda Pogorelec o jezikovnih problemih v dobi reformacije. Vabljeni!

SPDT vabi danes, 22. novembra, ob 20. uri na predavanje alpinista Petra Podgornika na temo »Odprava v Groenlandijo«. Predavanje, ki bo opremljeno z barvnimi diapozitivi, bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, II. nad.

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 22. novembra
CECILIJA
Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 16.28 — Dolžina dneva 9.14 — Luna vzide ob 6.26 in zatone ob 16.09.
Jutri, PETEK, 23. novembra
KLEMEN

Vreme včeraj: temperatura zraka 10,6 stopinje, zračni tlak 1012,7 mb pada, brezvetrje, vlaga 62-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 15 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Giovanni Tesei, Giulia Cobez, Luca Berlingerio, Antony Cosulich, Michele Penzo, Nicole Husel, Calipso Postogna, Alice Sorrentino, Maurizio Cerrito.
UMRLI SO: 75-letni Sineve Finzi, 86-letna Maria Predonzan vd. Luchetta, 92-letna Carla Gabriz vd. Del Gallo, 65-letni Nereo Hauser, 92-letna Ines Veronese vd. Saitz, 64-letni Marino Caris, 86-letna Carmela Volpe, 77-letna Giuseppina Rodella, 80-letni Francesco Pischianz, 81-letna Edgarda Laneve, 76-letni Aldo Galterosa, 77-letni Ovidio Pugliese.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).

darovi in prispevki

V spomin na Tamaro Frančeškin daruje Danila Košuta (Križ) 10.000 lir za kriško godbo Vesna.

V spomin na mamo Renate Kralj darujeta Marija in Pepi Pečar 10.000 lir za bazoviški dom.

V spomin na Frančiško Križmančič vd. Petaros darujeta Marija in Pepi Pečar 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

KRZNA — JOPE — NAŠITKI
PELLICCERIA CERVO
Trst, Drev. XX. septembra 16
Telefon: 796-301
PELLICCERIA ALBERTI
Ulica delle Torri 2
Priporočeni trgovini za vaše nakupe.

mali oglasi

PRODAM motocikel benelli 125 sport 2C, letnik maj 1983, v dobrem stanju. Cena 1.700.000 lir. Tel. na 040/228-695 popoldan.

URADNIK, z veliko dobre volje in z opravljenim vojaškim rokom išče zaposlitev. Tel. 0481/78127.

PRODAM golf diesel v dobrem stanju. Tel. 040/211-158.

KUPILI bi rabljeno šolsko knjigo »Prvi koraki v naravoslovne vede«. Tel. na št. 213-921 ali 211-678 po 19. uri.

PRODAM zasebniku stanovanje v dobrem stanju: soba, kuhinja, kopalnica, stranišče, shramba, balkon, dvigalo v bližini Trga Garibaldi. Tel. 757-339.

PRODAM renault 4 GTL, letnik 1980, 26.000 km, v dobrem stanju: 4.500.000 lir z možnostjo dogovora. Tel. na št. 040/910-905.

PRODAM dobro ohranjena tridelna lakirana lesena vrata za garažo, dimenzije 3 x 2 m. Telefonirati na št. 200-170 od 13.30 do 14.30 ali na št. 208-693 od 20. ure dalje.

ODDAM v najem čistilnici in likalnici v Nabrežini in Križu z možnostjo servisa. Zanimivi ceni. Tel. 040/291-191 ali 200-617.

PRODAM na Vrhu (Sovodnje ob Soči) zazidljivo zemljišče z razvalino in odobrenim gradbenim načrtom, IVA 2%. Telefonirati na št. 0481/779-331.

V NEDELJO, 11. t. m., okoli 19.30 - 20.30 sem izgubila na Proseku zlato uro. Pisati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Ura«.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44, Općine - Trst.

menjalnica

21. 11. 1984

Ameriški dolar	1.860.—
Kanadski dolar	1.400.—
Švicarski frank	746.—
Danska krona	170.—
Norveška krona	211.—
Švedska krona	214.—
Holandski florint	548.—
Francoski frank	200.—
Belgijski frank	29.—
Funt šterling	2.290.—
Irski šterling	1.900.—
Nemška marka	618.—
Avstrijski šiling	87.75
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.400.—
Grška drahma	14.—
Debeli dinar	8.25
Drobni dinar	7.75

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S. P. A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

LINEA
«LINEA» ... AQUASCUTUM!
Angleški stil. Priznani krojaški mojstri so sešili plašče, površnike, lodne in izredno elegentno krojene dežne plašče. Njihov stil: Aquascutum of London! Bogata izbira v trgovini **«LINEA», Ul. Carducci 4, Trst.**

informacije SIP uporabnikom

Plačilo telefonskega računa

Opozarjamo abonente, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za VI. dvomesečje 1984 in da so objave v časopisih trenutno edini način terjatve.

Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših lokalnih sedežih. Na ta način se bodo izognili takojšnji prekinitvi, ki jo predvideva pravilnik.

SIP
Società Italiana per l'Esercizio Telefonico p.a.

ženska in njena stvarnost

Novi mesečniki za novo žensko

Banalno ugotovitev, da se svet spreminja, prav gotovo poznamo vsi. Kljub površnosti in posploševanju, na katera se opira, pa vseeno odraža staro ljudsko modrost, da »gre svet naprej«. Nedvomno so danes na čelu tega korakanja drugačnemu svetu naproti ženske oborožene z izkušnjami in rezultati prizadevanj ženskega gibanja zadnjih let. Siloviti protesti žensk, ki so pred leti pretresali Italijo, so namreč pustili vidne sledove na raznih področjih. Danes pa učinke protestov, oziroma »žensko preobrazbo«, bistro upoštevajo tudi v tistih krogih, ki jim je bolj do zunanjosti kot pa do vsebine. Tudi če se tokrat ne spuščamo v obravnavo vsebinskih sprememb, do katerih je prišlo na splošno vzetem področju ženske problematike, moramo pač ugotoviti, da se je bistveno spremenila podoba sodobne ženske, ki jo precej slično rišejo zagovorniki kot tudi oporečniki ciljev in namenov ženskega gibanja. Kot se večkrat dogaja je protestni val, ob plimi ali ob oseki, zajel vse ženske, ne glede na njihovo osebno angažiranost, zaznavno pa je pljusknil tudi na obalo.

Čemu ves ta »modri« uvod? V bistvu gre za ironično - resno razmišljanje ob ugotavljanju, da se v kioskih z naslovnih strani revij samozavestno smehlja vedno večje število žensk, oziroma tako imenovanih uspešnih žensk. Medtem ko je ženski angažirani tisk v hudih težavah in se dejansko iz dneva v dan bori za lastni obstoj, pa so bolj kot kdajkoli prej bojevito nastrojene tako imenovane tradicionalne ženske revije. Italijanski ženski tedniki, ki že leta izhajajo in ki so se ob splošni krizi tudi znašle v težavah, so prešli v protinapad. Po eni strani so se vsi oblikovno obogatili, istočasno pa so se vsebinsko preusmerili in sicer tako, da so namenjeni ozko določenemu krogu žensk, vsebinsko zasnovo pa pogojujeta predvsem socialna in kulturna raven uporabnic. Založniki, ki morajo in skušajo (če seveda želijo biti uspešni) zaznati premike v družbi (svoje znanje in odkritja sicer uporabljajo predvsem v poslovnem ali pridobitniške namene), so šli korak dlje: odkrili so namreč, da v italijanski družbi nastopa »nova ženska« in tej ženski, ki ima med drugim večjo kupno moč kot v preteklosti, so namenili nove revije.

Sicer je sličen pojav bolj specializiranih in oblikovno izredno bogatih revij moč zaslediti tudi na splošnem ali »moškem« tržišču. Tako so pomembnejši tedniki začeli izdajati mesečnik, v zadnjem času pa se je uveljavila vrsta ozko specializiranih mesečnikov (na primer o računalništvu), ki gredo zelo dobro v prodajo, kljub relativno visoki ceni.

Na takšnih premisah in na ugotovitvi, ki jo očitno zagovarjajo založniki, češ da je sodobna ženska »zmagovalka« ali najuspešnejši subjekt v današnji družbi, so osnovali nekaj novih mesečnikov za in o ženskah. Tako sta se novembra prvič pojavili v prodajalnah »Donnapiù« (težko prevedljiv naslov »Bolj ženska« ali »Ženska je več«) ter »Vital« (ta naslov pa je že bolj razumljiv(izraža pa vitalnost). Ob tem je še zanimivo dejstvo, da reviji izdajata založnika, ki že izdajata druge ženske revije (prva namreč sodi v bogato in številno družino izdaj Mondadori, druga pa v okvir hiše Rusconi, ki se je tokrat povezala z Hachette).

Usmerjenost revij lahko razberemo iz uvodnikov, ki sta jih objavili v svoji prvi številki. Mirella Palotti, odgovorna urednica revija »Donnapiù« je na primer zapisala, da je revija nastala in da je namenjena tistim ženskam, ki hoče in zna »živeti čudovito dogodivščino, da je ženska«. Biti ženska, pravi Pallottijeva, je najprivlačnejši način doživljanja življenja, ker ti omogoča, da lahko narediš (če hočeš seveda, pripominja) vse, kar naredijo moški, istočasno pa lahko doživiš to, kar lahko doživi in naredi samo ženska. Takšen pristop do življenja, ki naj bi ga ženska zmagovita previhrala na belem konju (prispodoba je naša), pa terja od vsake posameznice velik napor, fizični in psihični. Zato naj bi po reviji segale in jo tudi soustvarjale tiste ženske, ki sodijo, da se morajo v življenju uveljaviti kot posameznice in ga potem kot skupek uspešnih posameznic tudi pogojevati.

Mit uspešne posameznice, ki je tokrat poleg vsega, lepote, negovanosti in inteligence namreč, še krepka in zdrava, poveličuje tudi prav tako novorojena revija »Vital« s podnaslovom, revija za osebe, ki se ljubijo. Odgovorna urednica Maristella Picollo je tako predstavila svojega novorojenčka: »Vital« se je rodil z elanom. Revija je sveža, v polni formi, navdušena... superlativno vitalna. Kajti »Vital« je življenje, namenjena je zaljubljencem v življenje«. V posledici lepo izpiljenih in tudi briljantno napisanih stavkov (to je sicer ena izmed prednosti italijanskega jezika) pa med drugim pravi, da je revija namenjena vsem tistim, ki hočejo zmagati za vsako ceno in če so poraženi, se ponovno postavijo na noge. Kakšne pa naj bi bile bralke revije, oziroma ženske, ki bi se prepoznavale v vitalističnem »Vitalu«? Najprej morajo biti posebne, sicer pa so »nekaj posebnega« vse ženske, razloži takoj M. Picollo, ker so resne, pa razigrane, sanjave in konkretne, igrive ter preudarne, zapeljivke ter zapeljane. Nato še pove, da »nadžensk« ni, razen v risankih, da pa vsaka ženska more in mora poskušati, da postane »boljša ženska«, oziroma »ženska super«. Zato se vabilo glasi, oziroma valeva: poskusi tudi ti! (z »Vitalom« seveda). (bip)

V torek v gledališču Rossetti

Cocciantejev koncert

Ko ga vidiš, kako se sprehaja po odru tržaškega gledališča Rossetti se ti pravzaprav zasmili. Tako majhen, nebogljen in (verjetno nesrečen. Ali vsaj tak se nam hoče pokazati v svojih pesmih. Vendar ko Riccardo Cocciante sede za svoj klavir, se nenadoma spremeni. In razumeš, kako se je ta, sicer plah fant za tem glasbenim inštrumentom popolnoma realiziral (kot pravimo).

Njegov raskav glas se idealno ujema z glasbeno spremljavo, pri tem pa Cocciante sprosti vso svojo agresivnost, s tem pa pridobi na gotovosti vase, kar je seveda porok za uspeh.

Cocciante je začel svoj torkov koncert z nekaj skladbami iz svojega zadnjega albuma »Sincerità« (iskrenost). Te pesmi je napisal popolnoma sam, medtem ko so mu tekste njegovih prejšnjih plošč vedno pisali drugi. In tudi pri tem vidiš, da fant pozna svoj poklic. Njegove argumentacije in miselni svet se v teh pesmih celo razširi, saj ne poje samo o tej večni (skoraj vedno tragični) ljubezni, temveč o prijateljstvu, o odhodu kot življenjski izbiri in še marsičem drugem.

Cocciantejev adut so seveda njegove stare in večne pesmi, kot »Cervo a primavera«, »Margherita«, »Poesia«, »Bella senz'anima«. In priznati je treba, da so te pesmi res lepe, take pač, ki bodo ostale v antologijah italijanske pop glasbe. In ko vidiš, da daje Cocciante v te pesmi tudi svojo dušo, občutiš vso popolnost lepo zapete pesmi, pravzaprav popevke. In to je točno tisto, kar od njega pričakujemo. Več pa nam ta nebogljenček ne more nuditi, saj je atmosfera, ki jo ustvari s pesmima, kot sta »Mano a mano« ali »Margherita«, edinstvena in neponovljiva.

No, morda bi lahko govorili o tistem nesrečnem kriku, ki apokaliptično zaključi njegov tragičen odnos z nekim brezsrčnim dekletom (tako vsaj on pravi, sedaj treba videti, če ima prav on ali ona), ko po dvorani odjekne živalsko - nečloveški - patetično - obupan krik »e adesso spogliati« (sedaj sleči se, že enkrat), vendar pa nima smisla. Tudi to spada h Cocciantetju, k njegovem opevanju ljubezenskih nesreč vseh vrst, tonov, variant in prijemov, tako da se na koncu vprašaš, če je res vsega kriva ona, brezsrčna in brez duše, »s kamnom namesto srca« ali pa je morda tudi on, majhen, naiven in morda tudi dolgočasen fant, kriv vse svoje nesreče. Ali pa je vse skupaj eno samo pretvarjanje?

DUŠAN JELINČIĆ

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

10.00 Televideo - poskusni program
11.55 Vremenske razmere
12.05 Halo... Raffaella? - Opoldanski program z Raffaello Carrà
13.30 Dnevnik 1
13.55 Dnevnik 1 - Tri minute o..
14.00 Il mondo di Quark Človek in zemlja - Svet ptic dokumentarna oddaja
15.00 Italijanske kronike - Kronike motorjev
15.30 Šolska vzgoja
16.00 Morilci - 1. del TV filma
16.25 Per favore non mangiate le margherite - TV film
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
17.05 Zecchino d'oro - glasbena oddaja
18.10 Knjižne novosti
18.40 Risanka
18.50 Italia sera - dogodki in osebnosti Vodita E. Bonaccorti in P. Badaloni
19.35 Almanah in Vremenske razmere
20.00 Dnevnik 1
20.30 Loretta Goggi in quiz -
22.00 Dnevnik 1
22.10 Angi Vera - film
00.15 Dnevnik 1

Drugi kanal

10.00 Televideo - poskusni program
11.55 Che fai mangi? - Oddaja o prehrani
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.25 Dnevnik 2 - Okolje
13.30 Capitol - TV nadaljevanka
14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
14.35 Tandem - Aktualnosti, igre in zanimivosti
16.25 Šolska vzgoja
16.55 Due e simpatia - nadaljevanka dneva
17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Risanke
18.20 Športne vesti
18.30 Inšpektor Derrick - TV film
19.45 Dnevnik 2 - Vesti
20.30 Mio figlio non sa leggere - 2. del filma
22.10 Dnevnik 2 - Nocoj
22.20 Dokumentarna oddaja
23.10 Srečanje s kinematografijo
23.15 Pavia: košarka Italija - Turčija

Tretji kanal

11.45 Televideo - poskusni program
16.05 Šolska vzgoja
16.35 Šolska vzgoja
17.10 Dadaumpa - televizijski variete
18.15 Glasbena oddaja
19.00 Dnevnik 3
19.30 Deželne vesti
19.32 Manjšine bogastvo Evrope - 3. del
20.05 Šolska vzgoja
20.30 Uno scomodo testimone - film
22.05 Dnevnik 3
22.40 Pariz: slike, besede, glasba Le paradis perdu - 2. del

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

8.50, 10.35 in 16.45 Šolska TV
12.55 PJ v nogometu: Vojvodina - Železničar
17.50 Poročila
17.55 Bratovščina sinjega galeba -
18.25 Čas, ki živi: Partizanski dnevnik
19.10 Risanka
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik I
20.00 Tednik
21.05 Šogun - TV nadaljevanka
21.50 Dnevnik II

Koper

14.00 in 16.30 Odprta meja - oddaja v slovenščini

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednje vesti:

TRST — Stavka v podporo davčne reforme
GORICA — 30-letnica mladinske revije Galeb
LJESE (beneška Slovenija — Praznik jeseni
GORICA — Revija pevskih zborov »Cecilijanka«
TRST — Razstava grafikov v TK Galeriji
GORICA — Simpozij o psihoanalizi v mittelevropski kulturi

17.00 TVD Novice
17.05 TV šola: Modrost telesa - 1. del dokumentarne serije
17.30 YU made music - glasbena oddaja
18.00 Medical center - TV film
18.50 Risanke
19.30 TVD Stičišče
19.50 Mogočno morje - dokumentarna serija
20.20 Ellery Queen - TV film
21.10 Turistični vodič - v sodelovanju z agencijo Kompas Hertz
21.20 TVD Vse danes
21.30 Videomix - glasbena oddaja v živo z glasbenimi željami in nagradami

Zagreb

12.55 PJ v nogometu: Vojvodina - Železničar
15.30 TV v šoli
16.25 Smučajmo vsi - izobraževalna serija
17.30 Videostrani
17.40 Poročila
17.45 Čuvaji časa - otroška serija
18.15 TV koledar
18.25 Kronika občine Split
18.45 Show express - zabavnoglasbena serija
19.30 Dnevnik
20.00 Monitor - politični magazin
21.05 Optimisti - dramska serija
22.20 Dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

9.30 Notte di nozze - film
11.30 Tutti in famiglia
12.10 Bis - nagradno tekmovanje
12.45 Il pranzo è servito
13.25 Sentieri - TV nadaljevanka
14.25 General Hospital - TV nadalj.
15.25 Una vita da vivere - TV nadalj.
16.30 Spazio 1999 - TV film
17.30 Tarzan - TV film
18.30 Help - glasbena igra
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Zig Zag - nagradno tekmovanje
20.25 Superflash
23.00 Lou Grant - TV film
24.00 Šport

RETEQUATTRO

8.30 Brillante - novela
9.20 In casa Lawrence - TV film
10.05 Alice - TV film
10.30 Mary Tyler Moore - TV film
11.20 Samba d'amore - novela
12.00 Febbre d'amore - TV nadalj.
12.45 Alice - TV film
13.15 Mary Tyler Moore - TV film
13.45 Tre cuori in affitto - TV film
14.15 Brillante - novela
15.05 In casa Lawrence - TV film
16.10 Mr. Abbott e famiglia -
16.30 La regina dei mille anni -
17.00 Masters i dominatori dell'universo - risanka
17.50 ebbre d'amore - TV nadalj.
18.40 Samba d'amore - novela
19.15 M'ama non m'ama - nagradno tekmovanje
20.25 Film
22.30 Caccia al 13 - športna rubrika
23.00 Quincy - TV film
24.00 La conversazione - film
01.45 Hawaii squadra cinque zero - TV film

ITALIA 1

8.30 La grande vallata - TV film
9.30 La giocatrice - film
11.30 Giorno per giorno - TV film
12.00 Agenzia Rockford - TV film
13.00 Chips - TV film
14.00 Deejay Television
14.30 La famiglia Bradford -
15.30 Giorno per giorno - TV film
16.00 Bim Bum Bam - otroška serija
17.00 Wonder Woman - TV film
18.40 Charlie's Angels - TV film
19.50 Lady Georgie - risanka
20.25 Fuga dal Bronx - film
22.30 Variety
23.30 Il colosso di New York - film
01.00 Cannon - TV film

TELEPADOVA

15.00 Carletto il principe dei mostri -
16.00 Daktari - TV film
17.00 Jean e Micci - risanka
17.30 Gatchman - risanka
18.00 Lamù - risanka
18.30 Lupin III - risanka
19.00 Candy Candy - risanka
19.20 Marcia nuziale - TV film
19.50 Mama Linda - novela
20.20 Anche i ricchi piangono -
21.20 Alle soglie del futuro -
22.30 Šport
23.30 Assasinio al cole - film

TRIVENETA

9.30 La fanciulla di Avignone -
10.00 Raffles, il ladro gentiluomo -
12.15 TV film
13.00 Claudine - TV nadaljevanka
14.00 Risanka
14.30 Camille 2000 - film
16.15 Filmski program
16.45 TV film
17.30 Occasionissima '84
19.00 Govorimo o ribolovu
20.00 Filmski program
20.30 Operazione Kappa: sparate a vista - film
22.00 Dražba

TELEFRIULI

15.20 L'occhio del ragno - film
16.50 Risanke
18.30 The Quest - TV film
19.30 Veronica, il volto dell'amore -
20.30 Športna rubrika
21.30 Nessuna pietà: uccidetelo! -
23.00 Bellamy - TV film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00, Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba, vmes: Koledar; 7.40 Pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (ponovitev); 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.00 - 13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik: 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Zapiski na robu 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00; 12.30 Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Povejmo v živo; 15.00 Diskorama; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba: letošnje mednarodno zborovsko tekmovanje »Guido d'Arezzo« 18.00 Kulturna srečanja; 18.20 Glasbena priloga.

RADIO OPČINE

oddaja na naslednjih frekvencah: 99,100, 90,600, 98,800 MHz.

Do 10.00 Glasba; 10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Nekaj narodno - zabavne glasbe; 18.00 Gremo v gledališče; Do 19.00 Glasba; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost? Sledi nočni val na Radiu Občine.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu radia Koper; Med glasbo; 13.40 Utrinki iz zamejstva; 14.40 Zanimivost: Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Radijska porota; 17.35 Iz zborovske zakladnice 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasbeno jutro: Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei Sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Leteči zmaj; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Kaj je novega?; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Idealna ženska; 12.00 Glasba po željah; Popoldanski spored; 14.45 Edig Galletti; 15.00 L'Aquilone - ponovitev; 16.00 Počitnice v Jugoslaviji; 18.00 In koncert; 18.45 Klasična glasba; 20.00 Zaključek.

Spremenjene frekvence Radia Koper (italijanski program) — Srednji val 256,4 m ali 1170 MHz: UKW — Beli Križ 97,7 MHz; UKW Koper 89,3 MHz; UKW Nanos 101,0 MHz.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Glasbeno - govorni program; 10.30 Pesmi skozi čas; 11.10 Velika ljubezen - radijska nadaljevanka; 11.30 Garaža spominov; 12.03 Ul. Asiago Tenda; 13.20 Poštna kočija; 13.28 Master - glasba dan za dnem; 15.03 Megabit - tedenska oddaja za vse znanosti; 16.00 17.30 Ellingtonov življenjepis; 18.05 Glasba; 18.30 Večerna glasba; 19.20 Na naših trgih; 19.25 Audiobox Desertum - radijska priredba; 20.00 Film pa radiu: šest filmov Ingemarja Bergmana - Persona; 22.10 Nocoj tvoj glas; 22.44 Napotki za avtomobiliste; 22.49 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za. . .; 11.05 Ali poznate?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00, Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Naš gost;15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Z ansamblom Vitala Ahačiča; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Minute s čembalistko Smiljanko Isaković; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Zeleni val; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.50 Literarni nokturno; 23.15 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Stupidità

Naš naslov je namenjen zavodnemu svetu italijanskega učiteljišča Scipio Slataper v Gorici. Jutri, v petek, bo namreč v goriškem avditoriju eno srečanje z avtorjem, ki jih že več let prireja goriška občinska uprava. Gost bo furlanski pisatelj Alcide Paolini, ki bo govoril o svojih najnovejših delih. Da bi dijaško mladino čimbolj približal sodobni italijanski kulturi, je občinska uprava, na pobudo odbornika za kulturo Obizzija, uradno povabila na ta večer obe goriški učiteljišči, italijansko in slovensko. Profesorji slovenskega učiteljišča Simon Gregorčič so se takoj odzvali vabilu občine. V profesorskem zboru italijanskega učiteljišča Scipio Slataper pa so takoj nastali nekateri dvomi, ko so izvedeli, da je občina povabila na predavanje tudi slovenske profesorje in dijake. Da bi imeli »čisto vest« so sklicali nujno sestanek zavodnega sveta in na tem je bilo sklenjeno, da se dijaki tega učiteljišča nimajo kaj mešati s kolegi slovenskega učiteljišča.

O tem je bil govor v goriškem občinskem svetu. Vprašanje je sprožil svetovalec Bratuž (ta tudi poučuje na slovenskem učiteljišču). Odbornik Obizzi je odgovoril da je občinska uprava želela, da bi se dijaki obeh učiteljišč soočali na predstavitvi pisatelja. Povedal pa je tudi, da so potem vabilo sprejeli profesorji in dijaki italijanske realne gimnazije Duca degli Abruzzi. Odbornik je tudi dejal, da ni bilo doslej v Gorici ločitvenih razlik med šolami dveh narodnosti in da je treba morebitne nove ločitve premostiti.

Tako torej. Nekateri profesorji in starši se boje, da bi se »okužili«; če bi bili v isti dvorani s slovenskimi profesorji in dijaki. Kako bi označili tako početje če ne z izrazom: »STUPIDITÀ«!?

Tako obnašanje zavodnega sveta učiteljišča Scipio Slataper ima sicer dobre prijatelje v večini sveta didaktičnega ravnateljstva 1. okrožja v Ulici Cappuccini, kjer so letos pomladi odrekli slovenski osnovni šoli France Bevk, da bi imela proslavo poimenovanja v telovadnici Lenassi. Občinska uprava je takrat k sreči šla preko pristojnosti tega sveta didaktičnega ravnateljstva in dala slovenskim osnovnošolcem dvorano na razpolago.

So pa med italijanskimi šolniki ter dijaki in starši k sreči prisotni drugačni pogledi, saj si ti žele soočanja s slovensko šolsko stvarnostjo. Omenimo v prvi vrsti ravnatelja ter profesorski zbor tehnično industrijskega zavoda Galileo Galilei, kjer so bili od vsega začetka odprti do predloga o odprtju slovenskega razreda v njihovem zavodu in kjer sedaj, ko je ta razred odprt, nudijo slovenskim profesorjem in dijakom vsestransko pomoč. Omenimo tu nižjo srednjo šolo Perco v Ločniku, katere profesorji in dijaki so letos spomladi povabili v goste profesorje in dijake slovenske nižje srednje šole Trinko. Omenimo tudi profesorje in dijake realne gimnazije Duca degli Abbruzzi, ki pridejo jutri skupno s slovenskimi učiteljiščniki na predavanje Alcida Paolinija. Pa še druge šolnike bi lahko imenovali, take, ki so v preteklosti sodelovali s slovenskimi kolegi in še sodelujejo.

Zavodni svet učiteljišča Scipio Slataper pa ostaja osamljen na svojih zares starih pozicijah, ki nimajo ničesar skupnega z evropskim duhom, z duhom sporazumevanja in razumevanja med narodi. (mw)

S ponedeljkove seje občinskega sveta

Nevihta v kozarcu vode zaradi pomoči poplavljencem

Prava nevihta v kozarcu vode. Tako bi lahko označili polemiko okrog razdeljevanja pomoči poplavljencem, ki jih je prizadela vodna ujma lanskega oktobra. Polemiko sta sprožila pred dnevi član rajonskega sveta za svetogorsko četrt Furlan ter občinski svetovalec Sergio Fornasir s pismi županu, ta pa so bila objavljena v časopisju. Na torkovi seji občinskega sveta je bilo precej govora o tem, vendar se je pokazalo, da je odbor sicer nerodno ravnal, ni pa šel preko pristojnosti in zakonov ter ni oškodoval nikogar.

Za kaj je pravzaprav šlo? Goriški občinski svet je v začetku leta namenil v sklad za pomoč poplavljencem 50 milionov lir. Denar so nakazali v postavko o pomoči ljudem brez stanovanja. Druge postavke niso mogli dobiti. Iz tega sklada so sicer nekaj nad 11 milijonov lir porabili za pomoč ljudem, ki so bili izgnani iz stanovanja. To so nameravali napraviti že pred vodno ujmo. Preostalega denarja pa niso mogli porabiti na hitro, ker je bilo treba upoštevati deželne predpise o porazdelitvi pomoči. Stvari so se zavlekle in zaradi tega bodo ta denar lahko porazdelili šele v začetku prihodnjega leta. Tu bi lahko dodali, da bi pristojni občinski urad lahko pospešil postopek, a najbrž le za kak mesec, kajti deželni predpisi so prihajali prepočasi, tudi z različnim tolmačenjem.

Zaradi tega je nekaj nad 38 milijonov lir ležalo neizkoriščenih in jih ni bilo moč porabiti. Ker se je občinska uprava znašla v potrebi drugače uporabiti ta denar so v knjigovodstvu na županstvu sprožili postopek, ki bi jim dovolil porabiti neizkoriščeni denar ob obvezi, da bi ta denar spet obrnili ko bi za to nastala potrebna. To delajo večkrat, je torej nekaj običajnega. Denar so porabili za kritje nekaterih del v zvezi z ureditvijo prostora na grajskem griču ob lanski razstavi Vinmondo. Šlo je torej, tako je poudaril župan, za nekaj čisto običajnega, za kar je občinski svet vedel, oziroma bi moral vedeti. Letos 30. junija je namreč bil v občinskem svetu odobren sklep o prenosu denarja iz ene postavke v drugo. Noben svetovalec, ne opozicijski ne večinski, pa ni pogledal tega sklepa, zaradi tega ni bil seznanjen s točno vsebino. Sedaj, več mesecev kasneje pa prihaja stvar na dan. Sicer pa bomo spet napolnili z denarjem postavko o socialni pomoči, čim bodo prošnje urejene, je dejal župan.

Po njegovih izjavah je prišlo do več polemičnih posegov. Komunistični svetovalec Busolini je trdil, da ne bi smela občina ravnati na tak način, in da je zakasnila z ureditvijo sklepa o pomoči. Liberalec Fornasir pa je dejal, da bi pomoč lahko prišla prej, ugotovil pa je, da je sklep odbora, ki ga je potrdil svet, čisto pravilen. V polemiko se je vmešal tudi demokristjan Tripani, ki je bil zelo polemičen do komunistov.

V nadaljevanju seje so svetovalci odobrili lanski obračun (ta čas je predsedoval Chiarion - KPI). Potem pa so sprejeli gradbeni načrt za področje kazermet, kjer bo nastala obrtna cona. Zemljišče občina odkupi od države, tu bodo zgradili prostore za obrtna podjetja. Precej govora je bilo okrog cestnih povezav z mestnim središčem. Nekateri svetovalci so namreč menili, da so sedanje ceste preozke za bodoči promet in so se zato ogreli za gradnjo zahodne obvoznice po Solkanskem polju tja do pevmskega mosta.

Pokrajinski svet

Goriški pokrajinski svet se bo v tem in prihodnjem tednu sestal dvakrat. Prva seja je sklicana za jutri, 23. t.m., ob 17. uri, druga pa v torek, 27. t.m., prav tako ob 17. uri.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju
z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete priredi

GOSTOVANJE DRAME SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA IZ MARIBORA

v Kulturnem domu v GORICI

Drago Jančar

DISIDENT ARNOŽ IN NJEGOVI

v ponedeljek, 26. t.m., ob 20.30 — ABONMA RED B
v torek, 27. t.m., ob 20.30 — ABONMA RED A in C

V Novi Gorici so se včeraj sestali upravitelji občin Gorica in Nova Gorica

Pozitivna ocena dosedanjih oblik sodelovanja

Prejšnji teden je bila na obisku v Novi Gorici delegacija goriškega pokrajinskega sveta, včeraj dopoldne pa so se, prav tako v Novi Gorici srečali upravitelji Gorice in Nove Gorice.

Delegacijo goriške občine je vodil župan dr. Antonio Scarano, v njej pa so bili člani odbora in nekateri občinski funkcionarji. Goste je v prostorih občinske skupščine sprejel predsednik novogoriške občinske skupine Danilo Bašin skupaj s predsednikom izvršnega sveta občine in sodelavci ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Namen razširjenega sestanka predstavnikov obeh občine je bil preučiti in oceniti različne oblike sodelovanja med mestoma v zadnjem obdobju. V taki sestavi so se upravitelji obeh mest srečali julija lani. Sodelovanje je v tem času redno potekalo na ravni treh mešanih komisij: za gospodarska vprašanja, varstvo okolja in družbeno dejavnost.

Obračun sodelovanja med mestoma sta najvišja predstavnika pozitivno ocenila, čeprav mogoče niso bili doseženi vsi zastavljeni cilji. »Preživeli smo zelo težavno poletno obdobje, zlasti v gospodarstvu, to pa ni vplivalo na to, da ne bi nadaljevali in krepili prijateljstvo in sodelovanje ob meji, kar je tudi odraz hotenja tukajšnjega prebivalstva,« je dejal goriški župan Antonio Scarano.

Veliko pozornosti so na srečanju namenili vprašanju izgradnje prometnih infrastruktur in že zlasti avtoceste Vrtojba - Razdrto. Danilo Bašin je v uvodnem posegu omenil, tako kakor že tudi pred tednom dni v pogovoru s predstavniki goriške pokrajine, pomembno vlogo, ki bi jo na poti nadaljnjega vsestranskega sodelovanja morale imeti manjšine ter izrazil željo, da bi bil čimprej sprejet zaščitni zakon za Slovence v Italiji. »Prepričani smo, da smo v Gorici storili že mnogo stvari za manjšino,« je v odgovoru dejal Scarano ter pri tem posebej naglasil, da obstaja politična volja pozitivno rešiti tudi številna odprta vprašanja v šolstvu.

Udeleženci srečanja so zatem prisluhnili poročilom o delu treh mešanih komisij. O delu komisije za ekonomsko sodelovanje je poročal Giannino Ciufarin, o varstvu okolja Mario Del Ben, ki je posebej poudaril, da je bilo v zadnjem času z jugoslovanske strani opravljeno veliko dela s pripravo dokumentacije, medtem ko je Danilo Fakin poročal o sodelovanju na področju družbenih dejavnosti.

Udeleženci včerajšnjega srečanja v Novi Gorici so si po pogovorih na občini ogledali še gradbišče Sabotinske ceste in hidrocentralo Solkan, od koder bodo v prihodnjih dneh začeli redno pošiljati prve kilovate električne energije v omrežje.

22 zamejskih likovnikov od jutri v Kulturnem domu

Tudi letos bodo v Kulturnem domu v Gorici imeli nekaj prireditev v počastitev obletnice odprtja tega kulturnega hrama goriških Slovencev. V telovadnici bo v petek 30. novembra prikaz vzhodnih borilnih športov (karatè, judo, jujitsu). V veliki dvorani pa bo v soboto, 1. decembra koncert The new Swing Quartetta iz Ljubljane.

Še prej, jutri, bodo odprli v foyerju Kulturnega doma skupinsko razstavo Društva zamejskih likovnikov. Otvoritev bo ob 18. uri. Na razstavi, ki bo odprta do 5. decembra, bodo razstavljena dela Milka Bambiča, Demetrija Ceja, Sergija Cesarja, Claudia Clari-Klariča, Patrizie Devidè, Bogomile Doljak, Hijacinta Jusse, Vladimira Klanjščka, Zore Koren Škrk, Atilija Kralja, Marjana Kravosa, Jasne Merkù, Silvija Pečariča, Claudie Raza-Floreancig, Paula Davida Redferna, Fabia Smotlaka, Magde Starec-Tavčar, Deziderija Švare, Franka Vecchieta, Franka Volka, Borisa Zuljana in Aljoše Žerjala.

Do 29. t. m. izpolniti prijave vina

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo opozarja, da 29. t.m. zapade rok do katerega je treba prijaviti pridelek grozdja, oziroma vina letošnje trgatve. Pridelek je treba prijaviti na županstvu v kraju, kjer se nahajajo vinogradi, oziroma v občini, kjer se nahaja uskladiščeno vino. Nazdorništvo nadalje opozarja, da so letos glede prijave precejšnje spremembe, zaradi izvajanj določil EGS in priporoča vinogradnikom, naj se pravočasno obrnejo do stanovskih organizacij.

Koncert pianista Raimonda Campisija

Za uvod v novo sezono večernih koncertov, ki jih prireja kulturno društvo »Lipizer« je v sredo, 14. t.m., v deželnem avditoriju nastopil pianist Raimondo Campisi z zahtevnim programom Chopinovih in Gershwinovih skladb. Prvi del koncerta je bil posvečen Chopinu, drugi pa Gershwinu. Pianistu sta se v drugem delu pridružila še Marco Ratti (na kontrabasu) in Carlo Sola (tolkala).

Naslednji koncert v priredbi društva Lipizer bo v nedeljo, 25. t.m., ko bodo na vrsti operetne melodije.

razna obvestila

Kulturno in športno društvo Vipava vabi 24. t.m. ob 20. uri na redni občni zbor, ki bo v prostorih društva.

Splošna stavka na Goriškem

Medtem ko so drugod po državi včeraj izvedli splošno stavko, ki jo je oklicala enotna sindikalna zveza v podporo Visentinijevem zakonskem osnutku in v protest proti zadržanju zasebnih industrijcev, ki ne nameravajo izplačati v celoti dozorelih točk draginjske doklade, je bila splošna stavka na Goriškem že v torek dopoldne.

Delavci so se zbrali na sindikalnem shodu v Tržiču, na glavnem trgu, kjer je govoril član vsedržavnega vodstva sindikalne zveze CGIL, CISL, UIL, Silvano Veronese. Odziv na protestno stavko, zlasti pa udeležba na manifestaciji v Tržiču, vsaj po številu udeležencev, nista bila najboljša.

V torek so stavkali tudi dijaki višjih srednjih šol. Na liceju - gimnaziji Primož Trubar, kjer so v torek tudi stavkali, so dijaki sprejeli posebno solidarnostno izjavo.

Požar v Krminu

Nekaj deset milijonov lir škode je povzročili požar, ki je včeraj zjutraj, nekaj pred 7. uro, zajel stanovanjsko hišo v Krminu, v Ulici Patriarchi 6. Poleg stanovanj je v omenjeni stavbi bila tudi ambulanta zobnega tehnika. Kljub hitremu posegu goriških gasilcev je ogenj skoraj povsem opustošil poslopje. Gasilci so začeli gasiti že nekaj pred 7. uro, končali pa so šele popoldne nekaj po 15. uri.

Grožnja z bombo

V torek zjutraj, med stavko dijakov, je na tajništvo slovenskega liceja v Ulici Alviano neznan glas telefoniral, da je v šoli podtaknjena bomba. Na kraj so prišli policisti, ugotovili so, da ni bilo v šolskem poslopju nobene bombe.

Govor o podgorskih tekstilcih pri pokrajinskem predsedniku

Skupina petdesetih delavcev bivše podgorske predilnice je bila včeraj, v spremstvu sindikalistov, pri predsedniku pokrajine Cumpeti in odborniku za načrtovanje Bevilacqui. Sindikalisti so izrekli priznanje pokrajinski upravi, da je pomagala pri reševanju podjetja, oziroma prenovitvi proizvodnje v njem. Povedali pa so tudi, da so še vedno nerešena vprašanja tistih, ki niso bili ponovno vključenil v proizvodnjo in tudi, da niso tisti v dopolnilni blagajni dobili prispevkov od letošnjega julija dalje. Zahtevali so, da bi pokrajinska uprava posredovala na deželi, da bi spoštovala svoj čas sprejete obveznosti. Cumpeta je obljubil, da bo 23. novembra, na že predvidenem sestanku z deželnim odbornikom Francescuttom, zahteval tudi spoštovanje obvez deželne uprave.

Težave v gradbeništvu

O težavnem obdobju, ki ga preživlja gradbeništvo v goriški pokrajini ter o primernih ukrepih za ublažitev skrajno negativnih posledic takega stanja, je tekla beseda na nedavnem srečanju med predstavniki gradbenih podjetij, včlanjenih v Zvezo industrijcev, pokrajinskim odbornikom za javna dela Edoardom Bressanom in sindikati gradbincev.

Tako je predstavnik gradbincev opozoril na precejšnjo prisotnost podjetij iz drugih krajev, ki za izvedbo del ponujajo zelo nizke cene in s tem dejansko krčijo možnosti nastopanja tukajšnjih podjetij.

Potrebno bi bilo, da bi krajevne uprave, oziroma druge ustanove, ob oddaji del v zakup spremenile pogoje in skušale omejevati prisotnost podjetij iz drugih krajev, je predlagal predstavnik gradbincev. Predstavniki sindikata gradbincev so s svoje strani opozorili, da je na Goriškem v tem sektorju že okrog 400 brezposelnih in da ni videti znakov skorajšnjega izboljšanja.

O številnih problemih gradbeništva bodo v kratkem razpravljali tudi v pokrajinskem odboru.

Seja v Števerjanu

V Števerjanu bo drevi ob 20. uri seja občinskega sveta. Govorili bodo o javnih delih, o prispevkih društvom, o vprašanjih osebja in proračunu.

● Danes bodo v krožku Micron C v Krminu pričeli predvajati vrsto umetniških filmov. Nocoj bodo predvajali film Nannija Loya »Mi manda Piccone«. Na programu imajo 9 filmov. Predstave bodo v mestnem gledališču v Krminu.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Alesani, Ul. Carducci, tel. 84268

kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 »Conoscenza carnale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.30—22.00 »L'innocenza impudica di Nadia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.30—22.00 »Qua la mano«.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «Il futuro è donna«.
EXCELSIOR Danes zaprto.
COMUNALE Danes zaprto.

†

Zapustil nas je

Ivan Krpan

Pogreb bo danes ob 11. uri iz Gorice v Štandrež.

Žena in otroci z družinami

Štandrež, 22. novembra 1984

Ob današnjem gostovanju mariborske Drame v Kulturnem domu

Arnož nosi v sebi kaos in uporništvo protestira proti neumnosti in oblasti

Drago Jančar, 1948. leta rojeni Mariborčan, je zagotovo eno najzanimivejših literarnih peres v Sloveniji. Lahko rečemo, da dosega literarne uspehe na vseh področjih, ki se jih loteva, bodisi v noveli, romanu, drami, televizijskem in filmskem scenariju in esejistiki. Ob vsem tem je izredno ploden pisatelj. Samo v letu 1984 sta mu izšli knjigi Sproti *(eseji in članki) in* Severni sij, *roman. Prva je izšla pri Založništvu tržaškega tiska, druga pri Pomurski založbi. Te dni pa bo izšla njegova nova zbirka novel* Smrt pri Mariji Snežni, *ljubljanska Drama pa tudi že študira njegovo novo dramo* Veliki briljantni valček. *Vendar ne gre le za bogato literarno delovanje; Jančar je avtor, ki v svojih delih odkriva in razkriva nova miselna obzorja slovenskega duha, njegov slog pa nove zvene in pomene slovenske besede. Za svoje literarno delo je bil večkrat nagrajen, in sicer z nagrado Prešernovega sklada za roman* Galjot, *z Grumovo in s Sterijino nagrado za* Disidenta Arnoža *itd.*

Disident Arnož in njegovi je doživel krstno izvedbo pred več kot dvema letoma v ljubljanski Drami, režiral ga je Zvone Šedlbauer. Zbudil je izjemen interes občinstva in pohvalo kritike. Zato ga je postavilo na oder tudi njegovo »rodno« gledališče v Mariboru v režiji Aleša Jana. To seveda ni lahko dramsko delo, ki v bistvu nadaljuje tisto dramsko linijo, ki so jo po Cankarju začrtali še Primož Kozak in Dominik Smole. In čeravno osebe v drami nosijo zgodovinske kostume iz začetka 19. stoletja in četudi avtor sam pravi, da »besedilo ni nastajalo brez vsakršne vednosti o življenju Andreja Smolnikarja, gorečega in brezuspešnega verskega in družbenega reformatorja, je potrebno poudariti, da je to drama o nas in današnjem času, o čemer priča tudi naslov (disident!) in vrsta nelogizmov v drami.

Arnož je značilen Jančarjev junak, ki nosi v sebi kaos in uporništvo in ki protestira proti »redu«, neumnosti, polaščevalski in despotski oblasti. V drami pravi: »Kako dobro nam je, ker je vse v redu. Ker je red. Obstati. Čisto pri miru. Ne se ganiti, da s komolcem česa ne podremo. Vsak nemir smrdi po neznanem, po katastrofi...« Arnož pa vnaša zmedo, nemir, upor... Tiska lepake, napada cerkveno, posvetno in šolsko oblast. Okoli njega se zbere skupina sumljivih somišljenikov, oblast pa onemogoči njega in skupino. Zato se odločijo in odidejo v novo deželo, Ameriko, kjer bodo živeli v bratskih komunah... Toda tudi tam so oblastniki, le da se ne imenujejo Pajek ampak Guverner (v mariborski predstavi ga namenoma igra isti igralec). In tudi Arnoževa heterogena družina se zlomi, med njimi samimi pride do obračuna, katerega žrtev je Arnožev prijatelj Ignacij Detela. Oblast pa prevzame »delavec« in organist Ksaver, ki zahteva predvsem disciplino, delo in red. Nihče več ne bo sanjal in blodil... Arnožev projekt torej propade, tudi ljudje njegovega kova so obsojeni na propad, njihovi kaotični programi so prešibki za boj z oblastjo. Toda svet brez Arnožev — je prazen in grozljiv svet, to je Jančarjevo sporočilo.

Pred premiero Jančarjeve drame v SSG Trst bo v mali dvorani ob 18. uri predstavitev avtorjevih zadnjih dveh knjig (Sproti, Severni sij...), ki jo bosta vodila Tone Partljič in Andrej Inkret. Srečanje s književnostjo Draga Jančarja je sicer težavno in zahtevno, vendar toliko bolj bogato in po svoje tudi poučno.

TONE PARTLJIČ

Klavirski trio iz Tokia

V ponedeljek, 12. novembra, je bil v gledališču Rossetti v Trstu tretji koncert v okviru koncertne sezone, ki jo organizira Società dei concerti Trieste. Nastopil je klavirski trio iz Tokia, ki ga sestavljajo: Koichiro Harada - violina, Hakuro Mori - violončelo in Minoru Nojima - klavir. Trio sodi v svetovni vrh tovrstnih ansamblov. Uspešno je nastopal po Japonski, ZDA in Evropi ter zmagal na številnih mednarodnih tekmovanjih.

Že v izvedbi prve skladbe glasbenega večera: Trio št. 5 v d-duru op. 70 L. v. Beethovna, so prišle do izraza tehnične in glasbene sposobnosti posameznikov, ki so se »zlile« v skupno muziciranje. Trio smo doživeli kot »eno telo« v katerem je vsak instrument zase prispeval k barvni zvočnosti celote. Ta je prišla še posebno do izraza v drugem stavku Largo assai ed espressivo, v katerem Beethoven slika skrivnostno vzdušje — zbor čarovnic. V prvem Allegro vivace e con brio in tretjem stavku Presto pa smo občudovali virtuozno igranje posameznikov in absolutno obvladanje instrumentov.

Trio v a-molu je M. Ravel napisal leta 1914. Skladba, polna različnih barvno-zvočnih odtenkov, daje zaradi različnih ritmov vtis nestabilnosti. Nestabilnost pa smo slišali tudi v intonaciji godal, ki pa ni bila toliko opazna zaradi pestrosti impresionističnih harmonij. V izvedbi te skladbe je zazvenel trio včasih kot orkester (Pantoum assez vif), drugič pa smo ga doživeli komorno izpovedno (Passacaille très large).

V drugem delu koncerta smo slišali enega izmed najbolj znanih Mendelssohnovih triov: Trio št. 1 v d-molu op. 49. V izvedbi te skladbe je prišlo do izraza vse bogastvo melodij in melodičnih motivov. Skladbo so izvedli s prefinjenim občutkom za dinamično nainsiranje in fraziranje.

Igranje in interpretacije Tria iz Tokia so bile do podrobnosti izdelane (naštudirane): vsaka fraza, vsak motiv, vsak zvočni učinek, a vendar je izvajanje izzvenelo nekoliko brezosebno in hladno.

Publika je nastopajoče nagradila z dolgim aplavzom.

MIRKO SLOSAR

Zanimivi prodajni razstavi z mnogimi zvenečimi imeni

Verjetno v zvezi z bližnjim decembrom — mesecem praznikov in daril — so se v Trstu začele izrazito prodajne razstave. Eno so odprli 10., drugo pa 15. t.m. in obe imata nekoliko daljši razstavni rok, da imajo pač ljubitelji umetnosti dovolj časa, da si dela ogledajo, nekoliko razmislijo in se odločijo. Obe razstavi sta omejeni na grafiko in obe sta na lepi, celo na zelo visoki ravni.

Galerija — grafični studio »Cartesius« v Ul. Marconi si je tokrat privoščila zelo zahtevno nalogo, saj si je priskrbela po nekaj del, izključno grafičnih listov, osemnajstih italijanskih mojstrov, zagotovo veljavnih imen, med katerimi so tudi nekatera vrhunska, kot na primer Gianni Dova, Renato Guttuso, Pietro Annigoni, Salvatore Fiume, Ernesto Treccani in drugi.

Že iz prebiranja gornjih imen bo poznavalec italijanske likovne stvarnosti ugotovil, da gre predvsem za likovnike, ki se izražajo na razne, povsem osebne načine, vendar je njihova skupna lastnost figurativnost, seveda v najrazličnejših oblikah. In res, od osemnajstih mojstrov so na razstavi s svojimi deli navozči le trije, katerih likovna govorica je abstraktna.

In še ena značilnost, ki pravzaprav ni nikakršna novost. Grafična likovna govorica je bila dolgo, zelo dolgo, vse do pred nedavnim, skoraj izključno črno-bela in so le redki stari mojstri nekoč svoje odtise akvarelirali. Sedaj pa večina grafikov odtiskuje barvane liste in pri mnogih mojstrih je danes barva malone pomembnejša od motiva, od črteža, od vsebine.

In če iz galerije pri tržaškem Ljudskem vrtu stopimo v središčno galerijo »Torbandena« v istoimenski ulici, bomo ugotovili, da gre v bistvu za razstavo z istimi značilnostmi, le da je ta razstava že mednarodnega značaja, kajti poleg vrste vrhunskih italijanskih mojstrov je tu še lepo število znanih tujih mojstrov.

Sicer pa začnimo najprej z nekaterimi imeni: Renata Guttusa smo že omenili pri naštevanju umetnikov, ki razstavljajo v »Cartesiusu«. Guttuso je zastopan v »Torbandeni« kar s štirimi mojstrskimi listi, medtem ko je Capogrossi zastopan bolj skromno, prav tako je bolj skromno zastopan Fiume, vtem ko je galerija dala na ogled le eno delo slovitega Carla Carraia in še to je črno-bela risba iz davnega 1916. leta. Pa tudi Finijeva ima le črno-bele odtise na tej razstavi, vendar pa štiri tipično njene zares lepe, nežne kompozicije. Gentilini razstavlja tu tri barvne odtise, na razstavo pa so prispele štiri grafike slovitega Marca Chagalla. Tudi sloviti Moore je bolj šibko zastopan, iz vsakega njegovega dela pa je očitno, da gre za mojstra, ki mu je kiparsko dleto bolj priročno. Nekaj več je Marina Marinija, Afra in Campiglia, da se ustavimo le pri nekaterih.

Kot v galeriji »Cartesius« tako tudi v »Torbandeni« prevladujejo figurativci, seveda v vseh svojih najrazličnejših in povsem osebnih inačicah, kot tudi prevladuje barva, celo močna barvitost, kakor na primer pri Marinu Mariniju, pri Guttusu, pri Miroju, pa tudi pri Campigliu, to je pri njegovih tipičnih »šahovskih figuricah«. In tudi pri drugih.

Čeprav smo že v začetku rekli, da gre za prodajni razstavi, sedaj ponavljamo, da gre za razstavi, na katerih vidimo dela velikih domačih in tujih mojstrov in to kar lepo število mojstrov na razmeroma majhnem, vsekakor omejenem prostoru. Razstavi bosta potrajali do konca meseca.

FRANC UDOVIČ

Kontinuiteta v arhitekturi

PORTOROŽ — V organizaciji Obalne galerije Piran in Društva arhitektov Slovenije se bo jutri v Portorožu začel mednarodni seminar z naslovom »Kontinuiteta v arhitekturi«. Seminar se bo zaključil v nedeljo, na njem pa bodo razpravljali znani strokovnjaki.

Posebno zanimiv bo jutrišnji dan, ki bo posvečen arhitekturi na Slovenskem. O tem bodo spregovorili Damjan Prelovšek, Marco Pozzetto, Stane Bernik, Marko Pogačnik in Bojan Brecelj. V soboto bodo nastopili s svojimi referati gostje z Dunaja, v popoldanskem delu pa bo tudi govor o Krasu in okrogla miza o kontinuiteti v arhitekturi. Nedeljski del seminarja bodo zapolnili predavatelji iz Benetk, Rima in Milana.

V vabilu na seminar med drugim tudi piše, da se »danes vprašujemo po tisti kontinuiteti, ki se kaže v vpetosti arhitekturnega dela v širši kulturni prostor«.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

Kratki, krhki in lirizirani drobci

V zbirki »Pota mladih«, ki jo izdaja Mladinska knjiga in je namenjena izključno prvim natisom mladih piscev, je izšlo besedilo Brine Švigelj - Mérat z naslovom »April«. Avtorica, ki je občasno objavljala v slovenskih revijah, že nekaj časa živi v Parizu, kamor je postavljeno tudi dogajanje v besedilu »April«.

Sestavo, osnovno intonacijo in slednjič tudi domet te drobne knjižice (96 strani) precej natančno opredeli pisateljica na začetku besedila: »Te črke, te besede, te stavke, to obviselost v zraku, nezmožnost napisati koherenten tekst, s tem mislim stkati dogajanje (. . .) moja zdajšnja resnica je v fragmentarnosti, le skozi tisoč kotov, odbliskov, pasaž ti jo lahko povem«.

In res je »April« sestavljen iz mnogih drobcev, ki v precej kultiviranem, nekajkrat pa tudi v iskano izbranem jeziku pripovedujejo — ves čas v prvi osebi — o tem, kako glavna junakinja (ki je docela poistena z avtorico) doživlja svet in se odziva nanj. To so kratki, krhki, večidel lirizirani drobci, ki skušajo ujeti in izraziti občutke samote, tujosti, nerazumljenosti, ki jih doživlja avtorica v času svoje druge nosečnosti in nekdaj tesnega, a zdaj razpadlega prijateljevanja s plesalko Klaro; to so tudi bežni, a hlastni in razgreti razmisleki o pisateljevanju in umetnosti nasploh — skratka: besedilo »April« je serija odkritosrčnih zapiskov občutljive in razmišljujoče narave, ki skuša svoja občutja in spoznanja posredovati v literarizirani obliki.

A zgodi se, da se ti drobci ne zlijejo v skladen, dopolnjujoč se mozaik, ampak ostajajo — za bralca — precej razpršeni in poljubni: ko da je avtorica le preveč zavezana poročanju o svojem življenju in ga ne more preosnovati v literarno veljavnejše in prodornejše besedilo; »April« se tako z (relativno) artistično čistostjo svoje pisave odmika od neposrednih dnevniških zapiskov, a ostaja nekje na polovici poti do literature.

A. BERGER

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

300.

»Vzemi, kar hočeš, če ne, jih bodo pobrali drugi!« Tudi Osojnik se je natovoril s tobakom in živili ter odjahal. Lojze bi ga imel rad pri sebi, pa kaj, ko je bil mož v letih in potreben na terenu.

Ko so pozajtrkovali in razvrstili vojsko po položajih, je že prišel kurir s hrvaške strani in poročal, da gredo proti njim v precejšnjih razmakih deli dveh italijanskih pehotnih divizij, ki jih na hrvaški strani niso mogli razorožiti; zaznali so dele divizij Murge in Macerata. Nekaj ur, preden se je privlekla prva velika oborožena kolona, je prispelo precej manjših, že na pol razoroženih skupin.

Italijanski poveljniki jim ob pogledu na utrjene položaje zased z mnogimi težkimi strojnicami niso delali posebnih težav. Po kratkem pogajanju so začeli vojaki odmetavati orožje. Na sedlu je bilo mnogo konj in mul, pa tudi tovorna vozila in vprege so bile vmes.

Na pomoč je tudi tu priskočilo kmečko prebivalstvo bednih in revnih zaselkov na obeh straneh pobočja, ki bi si bilo rado vsaj malo opomoglo s kapitulacijo.

Orožja je bilo toliko, da niso vedeli kam z njim. V Lupoglavu je bil Gortanov odred. Z njim vred so kmetje tovorili orožje in municijo dalje v Istro.

Revno prebivalstvo je dobilo veliko opreme, hrane in cigaret. Večino uporabnih stvari so zvlačili domov.

Na Munah so razorožili tri generale in osem polkovnikov. Ker niso delali problemov, so jim poleg konj pustili tudi pištole. Precej italijanskih vojakov je prestopilo v partizansko vojsko.

Večina pa jih je to odklonila z utemeljitvijo: »Dovolj imamo te nore vojske, domov si želimo k ženam in otrokom.«

Kdo jih ne bi razumel? Tudi Lojze in Pavle sta pogrešala dom. Ko se bo skidala vsa ta vojska, se bodo začeli vračati zaporniki. Čakala sta, da se bodo vrnili mati, oče in Marija. Pa Kristina in Karlo bosta prišla z Dolenjskega. Verica in Janezek sta bila že doma; a za Jožeta ni nihče vedel, v kateri enoti je. Ne le Italijani, tudi partizani so si želeli konca vojne. Z nočjo so na sedlu zakurili ognje. Modrikasta noč se je spuščala po vse nižjih hribih in vzpetinah proti morju.

»To ni kraj za partizane!« je dejal Pavle, ki je ljubil visok, strnjen gozd pod Snežnikom. »Lojze, čimprej peljiva to vojsko nazaj, saj vidiš, da tu ni gozdov in zavetja.«

Tudi drugi v štabu so bili tega mnenja, vsa nova vojska pa je čedalje bolj silila v domače kraje.

S severa je bilo slišati bobnenje topov in eksplozije letalskih bomb. Vsi so slutili, da prihaja iz bivše Ljubljanske pokrajine nemška ofenziva. Vedeli so, da Nemci ne bodo pustili Italijanov dalje brez boja, in to jih je navdajalo s strahom.

Po dveh dneh je bilo Lojzetu dovolj kosmatih obrazov prašnih Lahov, smrdečih po znoju, ki jih je gnala ena sama želja, da bi čimprej ubežali zlu in se zatekli v naročja svojih žena. V teh ljudeh je slutil mnogo majhnih in velikih tragedij, ki sta jih povzročila vojna in razdor med ljudmi.

Štabovci in komandirji so ga kar naprej spraševali, kam se bodo obrnili, ko bo zmanjkalo kolon za razoroževanje, ko bodo pojedli zaplenjeno hrano in ko se bodo začeli boji z Nemci. Kam? Pravega odgovora ni vedel niti ni dobil nobenega povelja. Stik z Borom, sekretarjem komiteja komunistične partije, so izgubili in stik z višjim štabom prav tako.

Sedlu se je s severa bližalo deset konjenikov. Prihajal je komandant slovenske vojske Stane Rozman s spremljevalci.

Poskakali so s konj in se napotili k štabnemu šotoru. Lojze se je izprsil, oblila ga je rdečica, a premagal je tremo. Poznal je Bračiča, tudi z Beblerjem se je že pogovarjal, toda Staneta si je predstavljal drugače — premajhen se mu je zdel za poveljnika. Toda njegov nastop in način govorjenja mu je dal slutiti, da ima opravka s človekom posebne volje in moči.

Poročal mu je o razorožitvi motorizirane divizije in delov dveh drugih divizij, katerih orožje, oprema, konji in avtomobili so ležali povsod po sedlu, od koder so jih kot mravlje odnašali prebivalci.

»Praviš, da si Maslov, Karlov brat iz Brkinov?« Prikimal je.

»Tovariš komandant, dobro delo ste opravili. Zapomnil si bom vaša imena.« Stane je vzel iz vojaške torbe blok in si zapisal imena članov štaba.

Okrepčali so se s konzervami in vinom. Potem pa so si skupaj ogledali velikanski plen.

Tudi Stane je razmišljal, kam z orožjem. Sam je bil s spremljevalci namenjen k Hrvatom, da bi se z njihovim štabom pogovoril o skupnem nastopu v bližajoči se nemški ofenzivi.

Preden se je zavihtel na konja, je ukazal: »Vse, kar ste zaplenili, oddajte štabu v Lupoglavu, hrvatskim partizanom. Nemci bodo kmalu tu, mudi se jim zasesti jadransko obalo, posebno pa vojno luko v Pulju.«

KOŠARKA: kvalifikacije za SP

»Plavi« po pričakovanju

Belgija — Jugoslavija 72:89 (33:39)

JUGOSLAVIJA: D. Petrović 25 (13:15), A. Petrović 6 (0:1), Zorkič 8, Ivanović 2, Sunara 18 (2:2), Radović 5 (1:2), Vranković 4, Petović, Sunara 12 (2:2), Mutapčić 9 (3:4).

BRUSELJ — V prvi kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo je Jugoslavija sinoči po pričakovanju, toda ne brez težav premagala Belgijo. Tekma je bila izenačena vse do 30. min., ko so »plavi« prevzeli pobudo v svoje roke in tudi zasluženo zmagali.

»Plavi« niso igrali najbolje, saj so bili utrujeni od potovanja in turneje po ZDA, vseeno pa so tehnično toliko boljši od Belgijcev, da zmaga ni bila v dvomu. Pri Belgijcih je bil najboljši Sunney, ki je dosegel 25 točk. Eden od sodnikov pa je bil Italijan Martolini. Prihodnjo tekmo bodo Jugoslovani igrali v Novem Sadu (28. t.m.) proti Nizozemski.

Danes »azzurri« za SP

PAVIA — V okviru kvalifikacij za svetovno košarkarsko prvenstvo, bo danes stopila na igrišče tudi italijanska reprezentanca, ki se bo v svoji prvi tekmi pomerila s Turčijo. Največja novost pri »azzurrih« bo odsotnost Meneghina, ki se je po olimpijskih igrah odločil, da ne igra več v državni vrsti.

Olimpija boljša od Pepperja

V drugi tekmi košarkarskega turnirja Alpe Adria je ljubljanska Olimpija s 103:93 (49:39) premagala Pepper iz Mester. Najboljša pri Olimpiji sta bila Vilfan (33 točk) in Kovačević (18), pri Pepperju pa Borghetto (28) in Shelton (17).

ITALIJANSKI POKAL

Bancoroma — Land System Brindisi 116:97 (61:42)

V prvi jugoslovanski nogometni ligi

Sarajevo še v vodstvu

Včeraj so igrali 14. kolo v prvi jugoslovanski nogometni ligi. Sarajevo je doma premagalo Velež in tako ohranilo prvo mesto.

IZIDI 14. KOLA

Partizan - Rijeka 1:1; Sarajevo - Velež 1:0; Hajduk - Dinamo (Vinkovci) 3:0; Dinamo (Zagreb) - Sloboda 2:0; Osijek - Vardar 3:1; Priština - C. zvezda 1:1; Budučnost - Sutjeska 2:1; Radnički - Iskra 3:1. Danes: Vojvodina - Željezničar.

LESTVICA

Sarajevo 21; Hajduk 19; Partizan in Željezničar 17; Osijek in Budučnost 15; Vardar, Velež, Iskra in Radnički 14; Dinamo (Z), Rijeka in Sloboda 13; C. zvezda, Sutjeska in Priština 11; Vojvodina in Dinamo (V) 9. Vojvodina in Željezničar imata tekmo manj.

Zico hoče igrati tudi v državni reprezentanci

SAO PAULO — Zico je zagotovil, da namerava igrati z državno reprezentanco v okviru kvalifikacij za svetovno prvenstvo v Mehiki. Prve tekme brazilske vrste bodo že junija,

Tesna zmaga Francije

Francija - Bolgarija 1:0 (0:0)

STRELEC: Platini v 63. min. (11-metrovka).

PARIZ — V okviru kvalifikacij za svetovno nogometno prvenstvo je sinoči Francija, čeprav je bila vseskozi boljša, le z golom prednosti odpravila trdoživo Bolgarijo. Gol so Francozi dosegli, potem ko je sodnik zaradi igranja Markova z roko (po našem mnenju nenamernega) v kazenskem prostoru dosodil enajstmetrovko.

LESTVICA SKUPINE 4

Francija	2	2	0	0	5:0	4
Jugoslavija	2	1	1	0	3:2	3
NDR	2	1	0	1	7:3	2
Bolgarija	2	0	1	1	0:1	1
Luksemburg	2	0	0	2	0:9	0

V A ligi izključenih kar osem nogometašev

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi izključila kar osem igralcev, in sicer za dve koli: Carnevaleja (Udinese) in Nicolinija (Ascoli), za eno kolo pa: Maradono (Napoli), Bria (Juventus), Celestinija (Napoli), Tempestillija (Como), Viganoja (Cremonese) in Zengo (Inter). V B ligi pa so izključeni: za tri kola Cicco (Pescara), za dve koli: Calonaci (Empoli) in Poli (Cagliari), za eno kolo: Ambu (Monza) in Borghi (Catania).

Skansi izključen

RIM — Disciplinska komisija italijanske košarkarske zveze je v A-1 ligi izključila trenerja Honkyja Petra Skansija. Za eno kolo je bil med drugimi izključen tudi Della Fiori (Australian).

Cadè dal ostavko

CAMPOBASSO — Giancarlo Cadè je dal ostavko kot trener italijanskega nogometnega drugoligaša Campobassa. Njegovo mesto je prevzel, 41-letni Bruno Mazzia.

OLIMPIJSKE IGRE

SZ in Kitajska v vodstvu

SOLUN — V 3. kolu šahovskih olimpijskih iger v Solunu je med moškimi Jugoslavija igrala neodločeno z Romunijo, Italija pa je doživela polom proti Angliji. Nekaj izidov: SZ - Madžarska 3:0 (1 prekinjena); Jugoslavija - Romunija 2:2; Nizozemska - Indija 2:1 (1 prek.); Italija - Anglija 0:4. LESTVICA: 1. Sovjetska zveza 11 (1 prek.); 2. Anglija 10; 3. Islandija (1 prek.) in Nizozemska 9; 5. ZRN in Romunija 9,5; 7. Jugoslavija 9.

ŽENSKE — nekaj izidov: Španija - Sovjetska zveza 0,5:1,5; Jugoslavija - Poljska 0:0 (3 prek.); Anglija - Kitajska 0:2 (1 prek.). LESTVICA: 1. Kitajska 8 (1 prek.); 2. Bolgarija 7,5 (1 prek.); 3. Sovjetska zveza 6,5; 4. Jugoslavija in Poljska 5 (3 prek.).

Karpov in Kasparov zopet remizirala

MOSKVA — V 23. partiji šahovskega dvoboja za naslov svetovnega prvaka sta Karpov in Kasparov, ki je imel bele figure, zopet remizirala. To je že 17. zaporedni in 22. skupni remi. Vodi pa Karpov s 4:0. Prihodnja partija bo jutri.

ob robu naših nogometnih igrišč

Križ: zanimanje ne upada

Nedeljskemu derbiju v 2. amaterski nogometni ligi v Križu med Vesno in Zarjo je sledilo res veliko ljudi, zato smo brez težav zbrali nekaj mnenj in vtisov. Žal zaradi pomanjkanja prostora ne moremo vsega zanimivega, kar so nam povedali, tudi napisati.

EDOARDO VIDONI (Križ): »Vesni sledim že dolgo let, vendar le, ko igra doma.«

»Ste opazili kakšen napredek pri naših ekipah?«

»Rekel bi, da ne. Vzrokov je več. Mladine je vse manj, a hoteli bi igrati tudi brez treninga, brez požrtvovalnosti, tako pa ne gre.«

MAKS KRIŽMANČIČ (Bazovica): »V ospredju mojega zanimanja je nogomet, zatem sledi balinanje.«

»Navijač precej trpi na tekmah?«

»Lahko rečem, da še kar trpi, jaz še posebno.«

DARJO ŠVAB (Križ): »Zanimanje za nogomet ne upada, kampanilizem je še vedno živ. Žal, je mladih vse manj, ne samo v športu. To občutimo tudi v šolah, kjer morajo združevati razrede.«

PAVEL FACHIN (Trst): Nekoliko nas je presenetilo, da smo na nogometni tekmi srečali tudi Pavla Fachina, odbornika smučarskega odseka SPDT.

»Kaj te je prineslo?«, nas je zanimalo.

»Pripeljal me je sorodnik, ki igra pri Vesni.«

»Kaj meniš o pogovornem jeziku na igriščih?«

»To je težek problem. Lepo bi bilo, da bi se slišala samo naša govorica. Vendar treba tudi upoštevati, da na primer v Križu mladi sodelujejo prav na športnem področju, in če to pomaga k zbliževanju, me ne moti.«

MIRO ŽAGAR (Bazovica): »Vedno sledim svoji bazovski ekipi. Imam 62 let in že od mladih nog mi je nogomet všeč.«

»Največja težava slovenskega nogometa?«

»Ni več družin, ki imajo dosti otrok. Ni izbire igralcev.« (D. Bizjak)

Dolina: prevelika napetost

Nedeljskemu derbiju v Dolini med Bregom in Gajo je prisostvovalo še kar zadovoljivo število navijačev, ki so takole komentirali tekmo:

LUDVIK GRGIČ (Općine): »Igra je bila precej ostra, predvsem v drugem polčasu. Izid se mi zdi popolnoma pravilen. Najboljša v vrstah Gaje sta gotovo bila Branko Grgič in Dubani.

SILVANO KLABJAN (Dolina): »Igra je bila precej izenačena in zato se mi zdi neodločen izid pravičen. Breg, ki je igral na domačih tleh, je morda premalo pokazal, da bi si zaslužil kaj več. Mislim, da je bil Jež najboljši v vrstah Brega.«

MIRA GRGIČ (Padriče): »Derbija nisem videla od vsega začetka, vsekakor mislim, da je bil glavni protagonist sodnik, ki je bil precej pomanjkljiv. Ekipi sta bili povsem enakovredni in zato je neodločeni izid prav gotovo zadovoljil obe enajsterici.«

DRAGO OTA (Boljunec): »Rezultat je bil povsem pravilen in igra obeh ekip je bila še kar dopadljiva. Podčrtati pa moram, da na srečo ni bilo hujših prekrškov, kljub temu da je bilo ozračje precej napeto, kar se na žalost ponavlja na vseh naših derbijih. Res si tega ne morem razložiti: zjutraj smo bili v Trebčah vsi enotni, popoldne pa smo se zaradi nogometne žoge gledali kot mački.«

ALEKSANDER MUŽINA (Gropada): »Igra je bila precej trda, borbena, skratka, zagrizen derbi. Zato je rezultat 1:1 popolnoma točen. Nekoliko več so morda pokazali Brežani, Gaja pa je ustvarila več prodornih nevarnih akcij ter zadela tudi prečko.«

MARINO ZOBIN (Mačkolje): »Sodnik je bil precej površen in tudi igrišče ni bilo najboljše, saj je bilo razmočeno in blatno, zato nismo mogli pričakovati boljše igre. Nogometaši so bili tudi precej nervozni, o čemer priča pet rumenih kartonov. Zelo lep je bil gol, ki ga je dosegel Mitja Zonta.« (B. Rupel)

šport na primorskem

Koper jesenski prvak

Koprski nogometaši so z osvojitvijo naslova jesenskih prvakov v slovenski nogometni ligi dosegli svoj največji uspeh doslej. V odločilnem srečanju so na domačem igrišču pred 2.000 gledalci s težavo premagali dobro moštvo Kovinarja z 1:0. Po tekmi so v Kopru pripravili nogometno slavje, kakršnega tam ne pomnijo. Čeprav so Koprčani igrali oslabljeni, so spodbudno začeli, odločilni zadetek pa je padel šele v 67. minuti. Strelec je bil Stepančič. Zelo pomembno zmago so dosegla tudi novogoriška Vozila, ki so doma premagala Šmartno s 3:1. Vozila so na 4. mestu s 4 točkami zaostanka za vodilnim Koprom. Tokrat je bila uspešna tudi Izola, ki je igrala 0:0 v Celju, vendar je še vedno na zadnjem mestu.

Gladki zmagi sta v drugi zvezni ligi dosegli ženski odbojkarski ekipi Nove Gorice in Kopra. Obe sta s 3:0 premagali Gradačac. Od primorskih ekip v slovenski ligi za moške je zmagal le Salonit (z Brezovico 3:0) in je prvi na lestvici. Izola je klonila v Šempetru 2:3, Bovec pa je že prej izgubil s Turbino 0:3.

Od moških rokometnih moštev v slovenski ligi je zmagala le Ajdovščina, in sicer doma proti Ponikvam s 23:22. Ostala rezultata: Krško - Jeklotehna 26:20, Ormoz - Astra Jadran 28:27. Uspešnejše pa so bile rokometašice.

REZULTATI: Burja - Kočevje 22:21, Šmartno - Jeklotehna 23:25, Mlinotest - Fužinar 32:15. Burja in Jeklotehna sta vodilni ekipi na lestvici.

V slovenski košarkarski ligi za moške je Koper prijetno presenetil v Škofji Loki, kjer je zmagal s 93:82, Sežana pa je izgubila proti Heliosu 91:114. (Davorin Koron)

naše šesterke v mladinskih ligah

MLADINCI

Torriana — Val 3:0 (15:13, 15:9, 15:8)

VAL: Cej, Mučič, Vogrič, Boškin, Kocjančič, Paulin, Zavadlal.

Proti močni Torriani so »plavo-rdeči« doživeli tretji poraz. Tekma bi lahko potekala drugače, če bi v prvem setu pri vodstvu 13:8 naši fantje ne popustili in dovolili nasprotniku, da osvoji set in potem še tekmo. (Zip)

MLADINKE

Dom Agorest — Olympia 3:2 (15:3, 13:15, 15:9, 4:15, 15:8)

DEČKI

Vis — Bor 1:3 (6:15, 15:3, 13:15, 1:15, 6:15)

BOR: Meton, Italiano, Jablanšček, Starc, Klemente, Capellini, Sedmak, Mahnič, Marega, Jercog, Gombač.

V tekmi proti Visu so Borovi dečki pospravili še par točk. O tekmi kot taki ni kaj veliko povedati. Borovci so prvi set osvojili z lahkoto, saj jim nasprotnik ni nudil nikakršnega odpora. Zaradi tega so Stublujevi varovanci popustili, tako da je nivo igre zelo padel. Le v zadnjem setu so borovci prikazali navidez malo prijetnejšo odbojko. Velja povedati še to, da se je Jablanšček med ogrevanjem poškodoval, zaradi tega ni igral in je bil napad precej oslabljen. (Marko Kalc)

Sloga — Inter 1904 1:3 (13:15, 10:15, 15:10, 9:15)

(trajanje setov: 22 min., 22 min., 12 min., 16 min.)

SLOGA: Gulič, Čač, Hrovatin, Krpan, Ipavec, M. Komar, Filipčič, Tognetti, Sain.

Slogaši so izgubili ključno tekmo s tržaškim Interjem in tako niso obdržali prvega mesta na lestvici. Poudariti pa velja, da so igrali medlo in neučinkovito, tako da je imel Inter pravzaprav lahko pot do zmage. Pešal je predvsem sprejem, ker so bili slogaši netočni, preveč prostosti pa so dopustili nasprotnikom tudi v napadu. (Ivo Simonič)

DEKLICE

OMA — Breg 0:3 (8:15, 2:15, 10:15)

BREG: Elena in Elizabeta Žerjal, M. in C. Velikonja, Maranzina, Tavčar, Možina, Malmenvall, Komar.

TRAJANJE SETOV: 15, 10, 15.

OMA je nekaj več odpora nudila le v tretjem setu, ko so Dolinčanke nasprotnice začele podcenjevati. Vsekakor velja poudariti dobro kombinatorno igro v napadu naših deklet v prvih dveh setih. Naj omenimo, da ni bilo delegiranega sodnika in je zato po dogovoru obeh ekip sodil tekmo Evgen Maver. (Rado Gruden)

SPOROČILO BRALCEM

Zaradi stavke, zaradi katere včeraj niso izšli časopisi, smo morali prenesti tudi objavo nekaterih naših običajnih rubrik in tudi celo vrsto člankov. Bralce prosimo za razumevanje.

MOŠKA C LIGA

Adria — Kras 5:2

Tescaroli - Colja 2:0 (21:11, 21:15); Franzoso - Bole 2:1 (18:21, 21:18, 21:15), Gorda - Štoka 2:0 (21:17, 21:12); Tescaroli - Bole 1:2 (21:18, 16:21, 17:21); Gorda - Colja 2:0 (21:17, 21:19); Franzoso - Štoka 1:2 (21:23, 21:5, 15:21); Gorda - Bole 2:1 (11:21, 21:13, 21:14).

Krasevci so v soboto doživeli v Adrii pričakovan poraz, saj sestavljajo videmsko ekipo solidni igralci, ki si po porazu v prejšnjem kolu z vodečo Edero res niso mogli privoščiti ponovnega spodrsljaja.

IZIDI 4. KOLA: Adria - Kras 5:2; Liberale Castelfranco - Gutalin Padova 5:3; Redentore Este - Duomofolre Treviso 1:5; Edera Cordenons - Berton Quiriniana Videm 5:1.

LESTVICA: Edera 8; Adria 6; Castelfranco 6; Kras 4; Duomofolgore TV 4; Gutilin Padova 2; Redentore Este 2; Berton Quiriniana Videm 0. (Z. Skupek)

naši v raznih namiznoteniških prvenstvih

PROMOCIJSKO PRVENSTVO ŽENSKE

Dom — Kras B 5:4

Fabbro - Obad 1:2 (21:8, 18:21, 20:22); Lutman - Guštin 2:0 (21:5, 21:14); Zalateu - Marušič 0:2 (15:21, 15:21); Lutman - Obad 2:0 (21:12, 21:9); Fabbro - Marušič 2:0 (21:14, 23:21); Zalateu - Guštin 0:2 (9:21, 15:21); Lutman - Marušič 2:0 (21:11, 21:16); Zalateu - Obad 0:2 (15:21, 23:21, 15:21); Fabbro - Guštin 2:1 (21:14, 19:21, 25:23).

V promocijskem prvenstvu so domovke po izredno izenačenem srečanju premagale Kras B s 5:4, saj je odločitev o zmagovalcu padla šele v zadnjem dvoboju, ko sta stopili za mizo Fabbro in Guštin. Potem ko sta osvojili vsaka po en set, so v odločilnem setu odločali predvsem živci. Najprej je Fabbrova zapravila »match - žogo« pri stanju 20:19, nato pa Guštinova (21:20). Šele pri stanju 23:23 je domovka dosegla dve točki in tako priborila zmago svoji ekipi.

Pri zmagovalkah zaslužijo pohvalo vse tri igralke, saj so se požrtvovalno in odločno borile ter dale vse od sebe, da bi začele prvenstvo z zmago. Enako pa velja tudi za krasovke, saj bi se z malo več športne sreče vrnile z gostovanja z zmago v žepu. (MAL)

Kras A — Kras C 5:0

Žigon - Prosen 2:0 (21:10, 21:6); Škrk - Škabar 2:0 (21:10, 21:5); Purič - Lupinc 2:0 (21:5, 21:6); Škrk - Prosen 2:0 (21:11, 21:13); Žigon - Lupinc 2:0 (21:5, 21:12).

Srečanje med A in C postavo Krasa se je končalo v korist prvih, ki so gladko premagale mnogo mlajše in neizkušene sovrstnice. Kras polaga vse upe na A ekipo, v kateri nastopajo poleg starejših in izkušenih Žigonove, Puričeve in Škrkove še perspektivna Tanja Ukmar. Prva ekipa Krasa si je letos zastavila cilj napredovanja v C ligo. (Z. Skupek)

MOŠKI

Fani Olimpia B — Mladina 5:4

Cisidin - D. Košuta 0:2 (9:21, 0:21); Dodini - A. Sedmak 2:0 (21:12, 21:8); Miani - D. Pahor 2:0 (21:14, 22:20); Dodini - D. Košuta 0:2 (19:21, 14:21); Cisidin - D. Pahor 0:2 (15:21, 14:21); Miani - A. Sedmak 2:0 (21:14, 21:7); Dodini - D, Pahor 1:2 (15:21, 21:17, 13:21); Miani - D. Košuta 2:1 (13:21, 21:18, 21:17); Cisidin - A. Sedmak 2:0 (21:12, 21:11).

Po enakovredni in zagrizeni tekmi je kriška Mladina v prvem kolu moškega promocijskega prvenstva tesno izgubila proti moštvu Fani Olimpia B. V kriškem moštvu se je zelo poznala odsotnost Tenceja. (A. Sedmak)

Kras — Grandi Motori 2:5

Doljak - Mian 0:2 (22:24, 12:21); Legiša - Torbianelli 0:2 (11:21, 12:21); Milič - Mian 2:0 (21:15, 21:17); Legiša - Radojkovič 0:2 (11:21, 18:21); Milič - Torbianelli 0:2 (14:21, 22:24).

Krasovi igralci so v promocijskem prvenstvu v krstnem nastopu doživeli poraz. Tržaški igralci so bili premočni za Krasovke, edini, ki se je enakovredno upiral izredno dobro razpoloženim gostom, je bil Robert Milič, ki je osvojil obe točki. Za las pa mu ni uspelo osvojiti še tretje, ko se je v zadnjem srečanju pomeril z najboljšim nasprotnikom, mladim Torbianellijem. V zaključnih udarcih pa je bil Tržačan prisebnejši in odločil srečanje v lastno korist. (Z. Skupek)

ta teden ob odbojkarski mreži

Poraza nista zaskrbljujoča

Pretekli konec tedna sta med zamejskimi ljubitelji odbojke in našega športa v Trstu precej pozornosti vzbudila poraza naših združenih odbojkarskih ekip Mebla in Friulexporta. Marsikdo se je spraševal, kako je to mogoče, če pa so v teh dveh ekipah zbrane tako rekoč najboljše in najbolj obetajoče slovenske odbojkarice. Vendar mislimo, da razlogov za nekakšen preplah ni in je treba takoj poudariti, da poraza nista zaskrbljujoča in z njima nadaljnji uspešni potek prvenstva za obe ekipi ni kompromitiran.

Če se na kratko zadržimo pri Meblu, lahko ugotovimo, da je bil poraz v Pordenonu za boljše poznavalce odbojkarskih prilik morda celo pričakovan, čeprav ne tako prepričljiv. Že pred prvenstvom je namreč ekipa iz Pordenona, prav v tekmi z Meblom v Nabrežini, dokazala, da sodi med boljše ekipe B lige in je nanjo treba resno računati. Vedeti pa je treba, da je Meblova podskupina pri vrhu izredno izenačena in verjetno kakovostnejša od konkurenčne podskupine, kjer vodi ekipa Tregarofani iz Padove, ki jo je Meblo pred prvenstvom v gosteh brez težav premagal. Tudi ostali rezultati v podskupini Mebla potrjujejo ugotovitev, da kljub porazu v Pordenonu uvrstitev Mebla v skupino za napredovanje še ni vprašljiva in šele takrat bo treba pokazati prav vse, kar ekipa zna in kar še namerava do tlej uigrati, da se bo lahko enakovredno vključila, še z nekaterimi ekipami, v boj za napredovanje.

Morda je bil za nekatere še bolj presenetljiv poraz mladinske združene ekipe Friulexporta z videmsko šesterko PAV. Mnogi so po uspešnem startu v Gorici pričakovali zmagoviti pohod naše mlade ekipe v C-2 ligi, vendar je treba pri tem takoj povedati, da je Friulexport startal v ligi s prvenstvenim ciljem zagotovitve obstanka v prvem delu tekmovanja in da ekipa nima pred seboj imperativa takojšnjega napredovanja v višjo ligo. Njihova dosedanja nastopa in ostali izidi v prvih dveh kolih v podskupini so potrdili, da je cilj realen in uresničljiv. Sobotni poraz z ekipo, ki je glavni favorit za napredovanje in uvršča v svoji sredi mnogo bolj izkušene igralke od naših deklet, pa je predvsem posledica neizkušenosti naših mladih igralk, ki pa so kljub vsemu dokazale, da po tehničnem znanju za nasprotnicami ne zaostajajo, temveč jih v določenih elementih celo prekašajo. Vse to, še posebej pa izredna borbenost, redno treniranje in precejšen napredek v primerjavi z lansko sezono, vzbuja realen optimizem za rezultatsko uspešno nadaljevanje prvenstva, kar pa ne pomeni, da moramo od te ekipe zahtevati napredovanje za vsako ceno.

R. Gruden

mnenje trenerja andreja žagarja

Tudi nekaj optimizma

Trditve, da je Stefanel v letošnji sezoni zelo kompaktna in homogena ekipa, so se pokazale kot pravilne. Na vseh igralnih mestih razpolagajo z dobrimi in kvalitetnimi igralci, ki so tudi zelo uspešno skomponirani v celoto. Če smo v Treviso odhajali s tihim upanjem po presenečenju, smo morali že po desetih minutah igre priznati, da so nam domači košarkarji dali pravo lekcijo. Rezultat se je namreč bliskovito višal v njihovo korist in ob izteku 12. min, je znašal kar 30:10. V teh minutah smo izgubili veliko število žog ob nekoliko ostrejši igri domačih v obrambi ter zelo neuspešno metali na koš domačinov. Sodnika nam res nista bila naklonjena, vendar smo tudi sami veliko krivi za ta razplet.

Ob vsem tem tudi nismo imeli časa, da bi se dobro ogreli, saj nam je za ogrevanje in predstavitev sodnikom bilo na razpolago borih 20 minut. Drugič bo potrebno bolje načrtovati potovanje.

Domači so od lani izgubili Metliko in Gioma, dobili pa so res dobrega centra Riga, ki je prej nastopal v A-2 ligi. Branilo se je z obrambo »mož-moža« precej agresivno, tudi z velikim številom drobnih prekrškov, ki pa jih sodnika nista kaznovala in smo na ta račun izgubili veliko žog. Ob slabem odstotku meta in skromnem skoku v napadu je bil slab začetek neizbežen in je vplival na potek celotne tekme. Ko smo za silo uredili naše vrste in zgostili obrambo ter pospešili prehod v napad, smo razliko začeli zmanjševati. Ob polčasu so domači vodili še s 13 točkami razlike. Do sredine drugega polčasa smo se jim približali na 8 točk, toda ob nekaj napakah in ob odhodu Marka Bana z igrišča v 15. min. je bil poraz neizbežen. Škoda, da so posamezniki v zadnji minuti povsem vrgli puško v koruzo in dovolili domačinom, da so razliko 9 točk ponovno povečali na 14, kar je bil tudi končni izid.

Precej več discipline v igri in pa realnejše gledanje na sodniške odločitve bi nam morda poraz lahko bistveno omilili, toda glede na začetni zaostanek za 20 točk, je bila zmaga zelo zelo daleč.

V soboto nas čaka še drugo težko gostovanje v Vidmu. Če hočemo doseči ugoden izid, bo moral vsak posameznik dati svoj doprinos, toda ne z individualnimi akcijami, temveč v kolektivni igri.

V sklopu priprav smo v torek v Repnu odigrali trening tekmo z ljubljansko Ilirijo, ki sodi med močnejše ekipe v Sloveniji. Tudi način igre je precej podoben igri našega sobotnega nasprotnika. Ob dokaj slabi vesteh iz Trevisa pa še malo optimizma. Robert Daneu je že začel trenirati in se bo čez kakih 10 dni ekipi že priključil, mladi Vremec pa tudi igra vse bolje in bo v bodoče nanj lahko vse več računati. Tako bomo izboljšali igralski fond in tudi konkurenca bo postala vse ostrejša, kar bo nedvomno pozitivno vplivalo na ekipo.

Rezultati v tem kolu so spet postregli z nekaj presenečenji. Največje je nedvomno zmaga Ravenne v Padovi, tesen poraz Modene v Vicenzi. V soboto ob 18.30 igramo v bližnjem Vidmu in upamo, da nas bo na tribunah bodrilo tudi precej naših navijačev.

TORKOVA PRIJATELJSKA TEKMA V REPNU

Jadran — Ilirija Ljubljana 106:88 (56:47)

JADRAN: Klavdij Starc 12 (2:2), Ivo Starc 10 (1:2), Rauber 6 (0:2), Ban 39 (16:19), Čuk 10 (0:1), Žerjal 2 (0:2), Gulič 10 (3:4), Vremec 15 (1:2), Sosič 2, Vassallo.

ILIRIJA: Mededovič, Sivka 16 (6:6), Mržek 10 (2:2), Medved 22 (4:4), Mehle 4 (0:1), Umek 4, Kralj 2 (2:2), Šušteršič 10 (2:2), Mikovič 2 (2:2), Ivanuša 11 (3:7), Perovšek 7.

PM: Jadran 23:34; Ilirija 21:26. 3 TOČKE: Ivo Starc 1, Ban 1, Gulič 1, Perovšek 1.

naši nogometaši v mladinskih ligah

NARAŠČAJNIKI

San Luigi — Vesna 3:0 (3:0)

VESNA: Martinuzzi, Bembi, Sedmak, Zarotti, Micheli, Švab, Vascotto, Kuzma, Tence, Mondo, Radioni.

Križani so v nedeljo visoko izgubili proti ekipi San Luigi. Tega so nedvomno sami krivi, saj so že v prvih minutah tekme, ko je bil rezultat še pri neodločenem izidu, z Vascottom zastreljali 11-metrovko. Vesni je tokrat manjkala predvsem učinkovita igra v napadu ter na sredini igrišča, kjer naši niso znali na pravilen način organizirati akcij in pa preprečevati pobudo domačinov. (A. Kostnapfel)

Zarja — Fortitudo 3:1 (1:0)

ZARJA: Purič, Tomez, Ferluga, Kerstich, Leban, Carli, Stein, Castelli, Pitacco, Kalc, Zerbo, Zettin, Gregori, Perosa.

STRELCI ZA ZARJO: v 10. min. Kerstich, v 60. min. Kalc, v 70. min. Pitacco.

Po petih neuspešnih prvenstvenih tekmah je združena ekipa Zarje končno zmagala. Kljub jasnim izidom, so se morali zarjani pošteno potruditi, da bi premagali dobro razpoložene nasprotnike, sicer pa bi bil remi pravičnejši izid tekme. V prvem polčasu so gostje vodili igro in večkrat prodrli v kazenski prostor zarjanov, kjer pa jih je odlični Purič z odločnimi posegi zaustavil. Igralci Zarje so dosegli vodstvo s srečnim protinapadom, po izenačenju pa so v drugem polčasu zaigrali bolj učinkovito ter dosegli še dva zadetka. (B. Primožič)

Muggesana — Breg 9:0 (3:0)

BREG: Petronio, Coren, Boneta, Bandi, Olenik, Di Gennaro, Zeriali, Sancin, Vouk, Simonetti, Ota (Ninetto), Cicotti.

Breg je visoko izgubil z najmočnejšo ekipo skupine. Igralci Muggesane so bili namreč boljši od Brežanov v vseh elementih igre. Naši so se dobro borili v prvih tridesetih minutah igre, ko so si ustvarili dve zreli priložnosti za gol. Nato je sledil monolog Muggesane. (M. Švara)

OSTALI ZIDI: Montebello - Roianese 0:2, Zaule - Campanelle 0:0, Domio - C.G.S. 2:2, Opicina - Olimpia 1:6.

LESTVICA: Muggesana 16, Olimpia 13, Roianese 11, S. Luigi 9, Fortitudo, Vesna, Domio, Campanelle in Zarja 7, C.G.S. in Zaule 6, Opicina in Montebello 5, Breg 2.

NA GORIŠKEM

Sovodnje — Torriana 1:5 (1:0)

SOVODNJE: Contin, Lakovič, Hmeljak, Z. Černic, Lopresti, Tomšič, Lavrenčič, Argentin, S. Černic, Gulin, Grillo.

Po odločilnem prvem polčasu, ko so naši tudi povedli, je v nadaljevanju naše moštvo popustilo in tudi prejelo pet zadetkov. Tudi odlični vratar Sovodenj ni mogel preprečiti visokega poraza. Sovodenjci so večkrat napadali nasprotnikova vrata, številnih priložnosti pa niso izkoristili. (A. C.)

mladinska košarkarska prvenstva

MLADINCI

Bor - Kontovel Electronic Shop B 72:81 (39:41)

BOR: Pregarc 20 (0:1), Perčič, Jogan 6, Vecchiet 2, Smotlak 4, Parisi 3, Kovačič 10, Volk 27 (5:9), Žerjal

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Ušaj 18, (5:6), Pertot 2, Devetak 7 (1:3), Starc 32 (1:5), Sedmak 8 (2:2), Gruden 9 (1:2), Košuta 5 (1:3), P. in D. Busan.

Opombe: PON: Vecchiet (30), Smotlak (31), Kovačič (40). PM: Bor 5:10 - Kontovel E.S. 11:21. Meti za tri točke: Ušaj 3, Starc, Parisi po 1. Sodnika: Saponaro in Pisani.

Borovci so v uvodnih minutah zaigrali zelo dobro in povedli z delnim izidom 24:15. Takrat so se Kontovelci zbrali in do odmora nadoknadili zamujeno.

V drugem polčasu so domačini zaigrali mnogo slabše, brezglavo v napadu in preveč popustljivo v obrambi. V Borovih vrstah je dobro igral Volk, pri Kontovelu pa imata največ zaslug za zmago Ušaj in Starc. (Cancia)

Kontovel Electronic Shop A — Ferroviario 33:134 (17:58)

KONTOVEL E. S.: Lukša 2, Pertot 5, Piras, Cunja, Gregori 2, Danieli 9, Compare 10, Stanicca 2, Venier 1.

Kontovelci, ki so igrali v okrnjeni postavi, so gladko izgubili proti ekipi Ferroviaria. Že v prvem polčasu je bilo razvidno, da bo domača ekipa doživela pekoč poraz, saj so gostje takoj nadigrali Kontovelce in so nato do konca večali prednost. Pohvaliti je treba Košuto in Stanisso zaradi požrtvovalnosti. (Dimitrij Danieli)

Polet — Barcolana 73:82 (30:47)

POLET: Aleksij Tavčar 2, Grajner 6, Kozlovič, Škerlavaj 2, Persi 19, Semen 24, Horvic, Boris Tavčar 2, Gomizelj 2, Fabčič 16.

Tudi tokrat so poletovci poraženi zapustili igrišče in tako zapravili možnost, da si priborijo prvi par točk. Na začetku je bila tekma precej izenačena. V 11. minuti pa so gostje odločno povedli zaradi premoči pod košem, ker je imel Semen že 4 osebne napake in je moral na klop. V tem delu se je hvalevredno boril Persi, ki je bil edini, ki je prodiral na koš. V drugem polčasu je Polet zopet igral v popolni postavi. Vsi so zaigrali zelo koncentrirano, dokazali veliko mero borbenosti. (Štefan)

LESTVICA: Kontovel E.S. B 6, Libertas, Ferroviario in Barcolana 4, Scoglietto in Bor 2, Polet in Kontovel E. S. A 0.

NARAŠČAJNIKI

Kontovel — Inter Milje 117:68 (71:26)

KONTOVEL: Kompare 5 (1:2), Šik 2 (0:8), Rupel 4 (0:1), Gruden 4, Sedmak 4 (0:4), Čebulec 34, Cingerla 9 (1:2), Dolhar 8 (2:5), Sterni 38 (4:7), Stanissa 9 (3:6).

V četrtem kolu košarkarskega prvenstva naraščajnikov so Kontovelci z lahkoto odpravili skromno ekipo Interja iz Milj. V prvem polčasu so se Kontovelci dobesedno razigrali v napadu, saj so skoraj vsako akcijo zaključili s košem in si s tem pridobili lepo prednost. V nadaljevanju je zaradi visoke prednosti Kontovelcev trener Emili poslal na igrišče vse razpoložljive igralce. To so gostje izkoristili in preprečili, da bi domačini rezultat še povečali. Pohvale je vredna vsa ekipa, posebno pa Sterni in Čebulec, saj sta skupaj dala kar 72 točk. (M. Rupel)

Ferroviario — Bor 99:25 (42:14)

BOR: Gasperini 7 (1:4), Lippolis 4 (2:4), Turk 6 (0:2), Cecco 2, Birsa 6 (2:6), Panjek, Orologio, Blaževič.

V četrti prvenstveni tekmi se je Bor srečal s solidno ekipo Ferroviaria. V napadu sta dobro igrala Gasperini in Birsa, kljub temu so bili domačini hitrejši v protinapadu in so z dobro in hitro igro zlahka prišli do koša. (Vascotto).

Polet — Don Bosco 49:132 (35:71)

POLET: Kocman 27 (4:8), Ciani, Bogatec, Berdon 4, Fonda, Sardoč 6 (0:2), Sosič 8, Kalc 4.

PON: nihče. PM: Polet 4:10; tri točke: Kocman 3.

V tej tekmi so poletovci pokazali viden napredek v igri. Dobro so igrali predvsem v prvem polčasu, medtem ko so bili v drugem nekoliko slabši. V Poletovi ekipi bi pohvalili predvsem Sardoča in Sosiča. (Goran Kocman)

OSTALI IZIDI: Ricreatori - USS Leasest 75:68 (39:38), USS Leasest - Libertas 85:83 (43:43), SGT - Santos 81:78.

LESTVICA: Don Bosco in SGT 8, Ricreatori 6, Santos, Libertas in Ferroviario 4, Kontovel in USS Leasest 2, Inter Muggia, Polet in Bor 0.

DEČKI

Bor — Alabarda 50:56 (26:26)

BOR: Acerbi 2, Bole 3 (1:1), Race 6 (1:4), Krasna 4, Antoni, Gasperini 12, Pertot 5 (1:2), Cupin 6 (0:1), Bajc 11 (1:5).

Pohvala v obrambi gre Ivanu Bajcu, v napadu pa Maksu Krasni. Borovci so izgubili, ker je bil v drugem polčasu izključen trener Vascotto, manjkala pa je tudi tehnično - taktična priprava. (B. Vascotto)

OSTALI IZIDI: Sokol - Bor 0:2, Don Bosco - USS Leasest 86:51, Santos - Ferroviario 39:103, Ricreatori - Ancifap 136:38.

LESTVICA: Don Bosco, Ricreatori in Ferroviario 8, USS Leasest 6, Alabarda 4, Libertas, Bor in Santos 2, Sokol in Ancifap 0.

PROPAGANDA

Turnir S. Sebastiano

Bor — Libertas 90:63 (45:27)

BOR: Arena 16 (0:1), Pavlica 28, Oberdan 14 (4:7), Prelec 10, Milone 2, Azman 8 (2:4), Gregori 2, Bajc 8, Presl 2, Pregarc, Jelerčič.

Borova ekipa propagande je brez težav premagala solidno ekipo Libertasa. »Plavi« so zaigrali zelo dobro predvsem v prvem polčasu, ko so z agresivno obrambo in hitrimi protinapadi nadigrali nasprotnike. Tokrat so bili naši dobri tudi v skoku pod košema. V drugem delu so borovci igrali bolj sproščeno in napravili tudi nekaj napak. Poleg »običajnega« Pavlice bi omenili presenetljivo dobro igro Prelca. (Luka Furlan)

ROKOMET — D LIGA

Kras za las ob zmago

Musestre — Kras 16:14 (11:7)

KRAS: D. Milič, Glavina, B. Budin, L. Budin 2, Raseni, Skupek, A. Milič, Maglica 8, Sardoč, Sanna 4, Trampuš, Sossi.

Krasovi rokometaši bi kmalu poskrbeli za pravo senzacijo. V prvem delu so imeli večkrat priložnost, da dohitijo domačine, izkazal pa se je zlasti vratar Krasa Dario Milič. V nadaljevanju so krasovci igrali še odločneje, na koncu pa so jim žal pošle moči, kar se je predvsem poznalo pri strelih na vrata.

(Z. Skupek)

obvestila

Z S Š D I

obvešča, da bo v ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 na sedežu ŠD Zarja v Bazovici seja nogometne komisije.

PRIMOTOR CLUB

obvešča, da bo srečanje članov in vseh, ki bi radi pristopili k društvu danes, 22. novembra, ob 20.30 na Proseku v gostilni »Pri Luxi«.

SK DEVIN

sporoča, da lahko posreduje po izredno ugodnih cenah sezonske in tedenske smučarske karte za sistem žičnic Kobla - Bohinjska bistrica. Informacije po telefonu 200-236 in 208-551 do vključno 29. novembra.

Na balinarskem turnirju v Ljubljani

Selekcija ZSŠDI enajsta

Kakovostnega balinarskega turnirja za 14. memorial Romea Bassina, ki ga je v Ljubljani priredilo tamkajšnje športno društvo Zarja, se je udeležilo šestnajst četverk, in sicer trinajst območnih reprezentanc iz Slovenije, reprezentanci Zagreba in Reke ter naša zamejska selekcija ZSŠDI.

Na štirih stezah so se ves dan odvijali zagrizeni boji, končno prvo mesto pa je osvojila Nova Gorica, ki je v finalnem obračunu premagala Sežano s 13:4. Tretja je bila Postojna, četrta pa Ljubljana.

Selekcija ZSŠDI je zadovoljivo opravila svojo nalogo in se je v tako hudi konkurenci uvrstila na končno 11. mesto. Zamejci so odlično igrali proti reprezentanci Notranjske, proti kateri so nanizali trikrat po štiri točke in povedli kar z 12:0, nato pa zmagali s 13:8. Uvrstitev med prvo osmerico pa jim je preprečila ljubljanska Zarja, ki je izkoristila prednost domačega igrišča in slavila s 13:5. Vsekakor zadovoljiv nastop naših. (B. S.)

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANKA POOBLAŠČENA ZA DEVIZNO TRGOVINO
GLAVNICA IN REZERVE LIT 5.037.190.411

Vsi bančni posli in usluge
Zanesljiv partner v zunanji trgovini
Dolgoletne izkušnje v izmenjavi z Jugoslavijo
in deželami vzhodne Evrope

SEDEŽ TRST — Ul. Filzi 10 — AGENCIJA: DOMJO 227 — Tel. 831131
Telefon: Centrala (040) 61446 — Telex: 460264 BANKRD
Devizno tržišče (040) 68727 — Telex: 460116 BCTEX

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

22. novembra 1984

Večino žrtev ne bodo nikoli mogli prepoznati

Katastrofalni požar v mehiškem glavnem mestu povzročil 303 smrtne žrtve in nad 1.200 ranjenih

CIUDAD MEXICO — Mehiške oblasti so objavile dokončne podatke o žrtvah, ki so izgubile življenje ali so bile ranjene v katastrofalnem požaru, ki se je vnel v skladišču centralnega podjetja za razdeljevanje plina. 303 osebe so izgubile življenje, 1263 pa je bilo ranjenih. Številke so nekoliko narazen glede na tiste, ki so jih objavili takoj za požarom, ko so oblasti ugotovile, da je bilo 4.128 ranjenih, od katerih dobra tretjina zelo hudo. Tudi kar zadeva smrtne žrtve so najprej govorili o 400 mrtvih, vendar se je to število včeraj znižalo na 303. Pri tem je treba povedati, da je večina trupel popolnoma zoglenela, tako da je nemogoče ugotoviti njihovo istovetnost.

Oseminštirideset ur po tragični nesreči kakih 400 otrok še vedno čaka na starše, ki so jih izgubili v trenutku eksplozije.

Ogenj so v torek zjutraj obvladali in ga popolnoma obkrožili, povsem pa je zoglenel pas kakih 300 metrov okoli skladišča, v katerem je prišlo do eksplozije in v katerem se je vnel požar. Četrt milijona prebivalcev tega mestnega predela je ostalo brez strehe nad glavo, saj je ogenj uničil vsaj 20 blokov delavske četrti.

Kot smo že poročali neposredno po dogodku, ko vse podrobnosti še niso bile znane, se je vse pričelo ob 5. zjutraj, ko je avtocisterna trčila z nekim drugim vozilom v notranjosti velikanskega skladišča. Kmalu nato je prišlo do druge eksplozije, ko je ogenj zajel skladišče, v katerem je bilo več kot 10 tisoč plinskih jeklenk. Eksplozija, ki ji je sledilo drugih 7, je zamajala vse hiše v središču mehiškega glavnega mesta, ki je oddaljeno od kraja tragedije kakih 20 km. Ogenj in dim sta segala 1500 metrov visoko. Hudo ranjene so odpeljali v domala vse bolnišnice mehiškega glavnega mesta. V bolnišnicah pa ni bilo prostora za lažje opečene, zato so organizirali improvizirane ambulante tudi v cerkvah.

Požar pa odpira vprašanja razsežnosti tega velemesta, ki je že doseglo 17 milijonov. Promet in preobljudenost lahko v vsakem trenutku povzročijo katastrofo, ki bi utegnila imeti nepredvidljive posledice. Že pri tem požaru bi bila katastrofa še večja, če bi ognjeni zublji zajeli bližnje nabiralnike plina, v katerih je bilo na milijone litrov vnetljive snovi.

V Zahodni Nemčiji ostalo 192 Poljakov

BONN — Seznam problemov, o katerih naj bi se zahodnonemški zunanji minister Hans Dietrich Genscher te dni pogovarjal s svojim poljskim kolegom, se je povsem nepričakovano povečal še za enega. Za to so poskrbeli poljski turisti, ki so med svojim križarjenjem izbrali politični azil v Zvezni republiki Nemčiji. Za kaj takšnega Genscher ni kriv, pa tudi njegov poljski kolega ne, vendar bo pobeg 192 Poljakov s potniške ladje Stefan Batory, zasidrane v hamburškem pristanišču, kot senca padel na dvostranske pogovore, na katerih naj bi govorili o vprašanjih gospodarskega sodelovanja in iskanja težavnih poti k zmanjšanju mednarodne napetosti.

Ni prvič, da se Poljaki s svojega križarjenja na Zahod niso več vrnili v domovino. Tudi pred desetimi leti jih je kar 60 zaprosilo za politično zatočišče v Zahodni Nemčiji. In tudi takrat so se pripeljali z ladjo Stefan Batory. V sedanjem primeru je ostala v Nemčiji kar ena tretjina od 608 potnikov. Kakšnih 100 jih je zaprosilo zatočišče v Hamburgu, ostali pa v drugih mestih. Po tridnevnem postanku je poljska potniška ladja odplula v Rotterdam.

Kdo je izumil igralne karte

FIRENCE — Kdo si je prvi zamislil igralne karte? To vprašanje gotovo ni življenjskega pomena za strastne kvartopirce, ki nas znajo včasih tudi malce pozabavati s svojim strmim pogledom, glasnimi vzkliki in počasnimi, togimi, premišljenimi gibi, v neki sveti zamaknjenosti, ki že kar spominja na spiritistične seje.

Ne, kvartopircev ni bojda nikoli mučilo to vprašanje, pač pa so ob njem napenjali možgane zgodovinarji. Kar cela kopica jih je skušala razvozlati to uganko in prišli so do zanimivih ugotovitev, ki pa so v svoji različnosti nezanesljive in zato nedokončne. No, večina raziskovalcev minulega je prepričana, da so se igralne karte dodobra udomačile že v srednjem veku, a ne zgodovinarji, ne filozofi, ne cerkveni možje ne vedo, kje je igralnim kartam tekla zibelka. Po vsej verjetnosti so k nam zašle z Daljnega vzhoda, podobno kot šah in fižolčkanje, pa morda še kaka podobna družabna igra.

Mednje, ki še ne vedo, ali so karte indijskega ali kitajskega izvora, se rinejo tisti, ki menijo, da so karte najprej vrgli v Franciji ali celo v Italiji. Spočetka so menda služile v bogoslužju ter so bile nekakšen preddohnik poznejših molitvenikov. Prvih kart seveda niso krasili piki in asi, temveč so to bile podobe manj znanega, a žlahtnega taroka, očeta vseh igralnih kart. Sličice, upodobljene na teh kartah, so se v teku stoletij resda spremenile, vendar so ohranile alegorične prvine tedanjega že visoko razvitega umskega potenciala starih ljudstev. Neki zgodovinar vztraja, da so karte prišle k nam iz Egipta, spet drugi pa to tezo zavračajo s trditvijo, da so tarok k nam zanesli Cigani, ki jim danes pravimo Romi, in da je tedaj 22 kart upodabljalo 22 črk prvobitne abecede, simbolov poglavitnih skrivnosti pradavnih indijskih svečenikov.

Hudičeve podobice so že od nekdaj vznemirjale dobromisleče varuhe omike, vse od tedaj, ko so kvartopirci v slepi dobičkaželjnosti pričeli z njimi zaigravati cela premoženja. Obnje so se spotikali tudi pesniki in že v Dantejevih časih nanje naslavljali ostre puščice.

Časi so se menjavali, vstajala in padala so kraljestva, karte pa so ostale, z ljudstvom, iz katerega so izšle, v zabavo vsem, ki jim je igra ljubša od stikanja po njih preteklosti.

Bolgarija izgnala mladoletnega italijanskega cirkuškega igralca

SOFIJA — Bolgari se kar naprej ukvarjajo z Italijani. Za zadnji primer je poskrbel 17-letni Alberto Balli, doma iz okolice Novare. V kraju Svilengrad, ki leži v bližini turške meje, so ga Bolgari našli brez slehernega dokumenta. Včeraj je v spremstvu dveh funkcionarjev italijanske ambasade in enega bolgarskega funkcionarja Balli priletel v Milan. Prva njegova skrb je bila, kaj bo k vsemu temu rekla njegova mati.

Alberto Balli je s 30 tisoč lirami ilegalno prečkal jugoslovansko mejo. Prelisičil je bolgarske graničarje, ki se jim v zadnjih letih kaj takšnega še ni zgodilo, in brez denarja in brez kakršnega koli dokumenta z avtostopom prepotoval vso državo, namenjen v Turčijo. Preživljal se je kot cirkuški igralec s tem, da je »bruhal ogenj«. Nekega dne so simpatičnega plavolasca legitimirali in s presenečenjem ugotovili, da je v državo prišel na črno. V zaporu v Plovdivu, posebno pa v Sofiji je prvič ugotovil, da ima težave z dihanjem. O svojem zdravju in tudi o svojih odnosih s starši, ki ne živijo sporazumno, bo imel sedaj dovolj priložnosti za razmišljanje.

Takšne pustolovščine za Gallija niso nobena novost. Pred leti je na podoben način pripotoval v Francijo. Španijo in Holandsko. V vseh teh državah se je preživljal z bruhanjem ognja. Od povsod, in tudi iz Bolgarije so ga izgnali brez procesa. Za prizanesljivost Bolgarov se ima Galli zahvaliti posredovanju italijanskega veleposlanika Giovannija Battistinija.

Trinajst let »poštenega« dela

LONDON — Maria Unsworth je »pošteno« delala kot čistilka 13 let v hotelu Burford v kraju Dorking in bi najbrž delala tam še naprej, če ne bi nekega lepega direktor pogledal v njeno torbo, ki jo je Maria pustila v svojem avtu. Kratek pregled je potrdil njegov sum, saj je bila torba polna hrane, ki jo je Unsworthova odnesla iz hotela. Ker jo je direktor prijavil policiji, so preiskovalci v njenem stanovanju odkrili pravo skladišče ukradenih stvari: pet kristalnih svečnikov, 426 brisač, 1.500 kosov jedilnega pribora, 27 kg sladkorja v kockah, zložljivo posteljo, 180 prevlek za blazine, 236 rjuh, 383 svitkov toaletnega papirja, 13 posod za kuhanje kave, 10 kuhalnikov, 60 pepelnikov, 27 kg masla, več vaz, večjo količino mila in, za konec, sedalo za stranišče.

Vse je bilo v najlepšem redu in ženska vsega tega nakradenega blaga ni nikoli rabila. Sama Unsworthova je bila presenečena nad količino ukradenih predmetov, ki so jih našli v njenem stanovanju.

Njen zagovornik je razložil sodnikom, da sta pač za njegovo varovanko dva ponesrečena zakona in da ji je nakradeno blago »dajalo občutek varnosti«. Sodniki so psihološke motivacije do gotove mere tudi upoštevali, saj so Unsworthovo, ki je stara 48 let, obsodili na 250 tisoč lir denarne kazni in na 3 leta pogojne svobode.

KALA

31.

RIŠE: VALTER VALENČIČ

PO IVANU RIBIČU PRIREDIL B. I.

91. »Pa tudi za to sem se domenil, da bom za gozdarja v teh naših gozdovih...« Krel ga je lopnil po rami. »Ko ustrelite drugega volka — vam bom že jaz izplačal nagrado,« se je nasmehnil Franjo. Toda volkovi so se množili in kmalu je bila čreda spet manjša za glavo. Krel je postajal zamišljen in je nekega dne obšel soseščino. »Veste, da sem storil, kar sem mogel. Toda zver je prebrisana, kakor bi vohala moje misli. Ne pridem ji sam do živega. Če vam je prav — gremo jutri vsi skupaj nanjo.« Ob svitu je bil že vsak na svoji poti.

92. Franjo se je vzpenjal v strmino proti Marijaninemu potoku, ker mu je tako svetoval Krel. Nikdar še ni bil slišal o volkovih v tem delu hribovja. Kmalu pa je našel, česar se ni bil nadejal: v mehkih tleh, ki jih je razmočil dež, je zagledal sled volčje tace. Takoj za njo drugo, tretjo... V Franju se je prebujala nestrpnost lovca. Potisnil je naboj v puškino cev, jo prijel z obema rokama, da bi jo mogel vsak čas dvigniti, in previdno stopal navkreber, proti naraščajočemu šumenju zdivjanega vodovja.

93. Tik pred vstopom v skalovje je spet naletel na sled. Bila je obrnjena proti kamniti stezi, proti izviru. Z vajeno stopinjo je previdno stopal ob razpenjeni vodi. Ostro je opazoval, kje se bo kaj zganilo v grmičju. Tam je najbrž volčji brlog — ker čemu bi sicer zver silila v to klalovje? Prav pred skalo, kjer ga je vedno skrbelo, ali bo srečno privedel čredo čeznjo, se je grmovje res vzgibalo... Ne, ni se zmotil — grmičje se je spet zganilo. Franjo je prislonil puško k licu in skrbno pomeril na gibajoče se vejevje.